

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

ЄВРОПЕЙСЬКА КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНА СИСТЕМА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ

освітній ступінь	<u>бакалавр</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
спеціальність	<u>032 Історія та археологія</u>
освітня програма	<u>Історія. Європейські студії</u> <u>(зі знанням англійської мови)</u>

- 1. Кваліфікація, що присвоюється**
Освітня кваліфікація: Бакалавр історії та археології зі спеціалізації «Історія та європейські студії» (зі знанням англійської мови).
- 2. Тривалість програми**
3 роки 10 місяців.
- 3. Кількість кредитів**
240 кредитів ЄКТС.
- 4. Рівень кваліфікації відповідно до Національної рамки кваліфікацій та Європейської рамки кваліфікацій**
FQ-ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень.
- 5. Галузь знань**
03 Гуманітарні науки.
- 6. Профіль програми**

Мета програми	
Надання студентам основ наукового підходу до розуміння основних напрямків світового історичного процесу з акцентом на критичному мисленні та практичних навиках дослідження; підготовка фахівців, здатних вирішувати типові професійні завдання в галузі історії та археології.	
Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	
На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста або освітній ступінь бакалавра.	
Характеристика програми	
1. Предметна область / галузь знань	<p>Історія та археологія / гуманітарні науки.</p> <p>Предметна область охоплює систему знань про історичне минуле України та людства, причинно-наслідковий зв'язок історичних подій і процесів, тенденції історичного поступу та закономірності функціонування людського суспільства, особливості формування й побутування історико-культурної спадщини.</p> <p><i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – минуле України та людства в усіх його проявах; – пам'ятки історії та культури, історична пам'ять, історична політика, соціокультурні практики у минулому та сьогоденні; – базові категорії, методологічний інструментарій та теоретичні концепції, які використовуються під час історичного пізнання; – значення та смисли діяльності людей у

		<p>минулому, загальнолюдські і національні цінності, представлені в наукових фактах, текстах, речових пам'ятках, пам'ятках духовної культури та у соціальних практиках.</p> <p><i>Цілі навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здобуття фундаментальних знань про національну і всесвітню історію; – оволодіння ключовими теоретико-методологічними засадами і методами вивчення та інтерпретації історичного минулого; – формування здатностей застосовувати набуті знання для збереження та використання культурного спадку, вирішення актуальних проблем сьогодення; – вироблення навичок виявлення, опрацювання та інтерпретації об'єктів матеріальної та нематеріальної культурної спадщини. <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система наукових теорій, концепцій, гіпотез, принципів, категорій, методів, які використовуються у процесі історичного пізнання.</p> <p><i>Методи, методика та технології (якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосування на практиці):</i> загальнонаукові і спеціально наукові методи, які застосовуються під час здійснення історичних та археологічних досліджень, а також методики і технології, які використовуються для вивчення, збереження та використання пам'яток історії і культури.</p>
2.	Фокус програми: загальна/спеціальна	Загальна вища освіта в предметній області історія.
3.	Орієнтація програми	Академічна, орієнтація на знання та розуміння історичного процесу з акцентом на вивченні історії європейської цивілізації з великою складовою комунікаційних і міжособистісних навичок рідною та іноземною (англійською) мовами.
4.	Особливості програми	Програма містить теоретичну і практичну складові, базується на сучасних підходах у вивченні історичного процесу. Студент має можливість отримати знання з європейської культури, європейської інтеграції, інституційно-правових основ Європейського Союзу, а також навички комунікації англійською мовою, прослухавши блок дисциплін освітньої програми

		«Історія. Європейські студії (зі знанням англійської мови)».
	Програмні компетентності	
	Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
1.	Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час. 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. 7. Здатність бути критичним і самокритичним. 8. Здатність працювати в команді. 9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. 10. Увага і толерантність до іншої (й інакшої) думки, здатність аналізувати її зміст та структуру в процесі спілкування та адекватно на неї реагувати. 11. Інтелектуальне сумління, чесність у своїй справі та уникання симуляцій, плагіату й інших виявів недоброчесності. 12. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.
2.	Фахові компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність володіти знаннями, орієнтуватися в методології вивчення світової та вітчизняної історії від давніх цивілізацій до сучасності. 2. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності. 3. Критичне усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах. 4. Розуміння соціальних функцій історика,

		<p>можливостей використання історії та зловживання історією.</p> <ol style="list-style-type: none">5. Здатність використовувати різні методи у вивченні окремих галузей історичної науки та розуміти сутність сучасних наукових та міждисциплінарних підходів в осмисленні історичного процесу.6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних історичних джерел для дослідницьких проектів.7. Фахові знання та професійні навички роботи з виявлення, опрацювання та охорони матеріальної і нематеріальної культурної спадщини.8. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.9. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.10. Здатність презентувати в усній та писемній формі результати історичного дослідження, в тому числі іноземною мовою.11. Здатність використовувати відповідну термінологію в професійній діяльності.12. Здатність вести дискусію з певної теми в історичному та історіографічному контексті.13. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.14. Здатність здійснювати освітній процес, володіти методикою викладання історії у навчальних закладах.15. Здатність володіти знаннями з історії європейської інтеграції та Європейського Союзу як етапу сучасної європейської історії в порівняльній перспективі.16. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між сучасною ситуацією в європейському співтоваристві та процесами минулого.
--	--	---

7. Результати навчання програми

1. Запам'ятовувати та відтворювати найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом.
2. Визначати основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди.
3. Відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії.
4. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології.
5. Знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження.
6. З'ясувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них.
8. Інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо).
9. Обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.
10. Аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах.
11. Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі.
12. Організувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
13. Аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
14. Визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин.
15. Досліджувати життя та діяльність конкретних людей у контексті їхньої історичної доби.
16. Розглядати проблему дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну і розповідну форму отриманим знанням.
17. Інтегрувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.
18. Пояснювати значення культурного спадку для розвитку людства в цілому та окремих спільнот.
19. Встановлювати ефективну комунікацію з представниками різноманітних субкультур.
20. Робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретні історичні епохи.
21. Порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії та археології.
22. Пояснювати важливість демократичних цінностей, вироблених у процесі історичного розвитку.

23. Дотримуватись концепції міжнаціонального та міжкультурного діалогу в Україні.
24. Самостійно формулювати предмет, мету та завдання наукового дослідження, використовувати загальнонаукові та спеціальні методи історичного дослідження в науково-дослідній діяльності.
25. Здійснювати освітній процес з урахуванням сучасної соціокультурної ситуації і рівня розвитку особистості, володіти сучасними методами викладання історії в умовах формування нової парадигми середньої та вищої школи.
26. Демонструвати самостійність і відповідальність при виконанні функціональних обов'язків.
27. Демонструвати знання етапів та особливостей європейської інтеграції, її впливу на політичний та соціокультурний розвиток європейських країн, розуміти значення євроінтеграційних процесів для сучасного розвитку української держави та суспільства.
28. Використовувати знання спеціальних історичних дисциплін, археології, культурної антропології та етнології для ґрунтовного вивчення розвитку цивілізації від її зародження до сучасного стану.

8. Структурна діаграма програми

Назва навчальної дисципліни/модуля або практики	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин	Семестр
І. Цикл загальної підготовки			
Нормативні дисципліни (10 кредитів, 4%)			
Філософія	5	150	2
Українська мова	5	150	1
Дисципліни вільного вибору студента (8 кредитів, 3%)			
Перелік дисциплін соціально-гуманітарного спрямування	4	120	3
Перелік дисциплін природничого та технічного спрямування	4	120	4
ІІ. Цикл професійної підготовки			
Нормативні дисципліни (122 кредити, 51%)			
Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень	4	120	1
Історія України та української культури	18	540	3,4,5,7
Історія античної цивілізації	5	150	1
Історія західної цивілізації	14	420	2,3,5
Новітня історія країн Західної Європи	6	180	6
Історія країн Центрально-Східної Європи	12	360	4,6,8
Культурна антропологія та етнологія	4	120	1
Історичне джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни	5	150	1

Археологія	4	120	3
Історичне краєзнавство, музеєзнавство та архівознавство	5	150	2
Українська та зарубіжна історіографія	4	120	8
Основи педагогіки та психології	4	120	1
Методика викладання історії	4	120	5
Ознайомча практика	3	90	2
Навчальна практика	6	180	4
Виробнича практика	15	450	6,7
Курсові роботи	3	90	4,6,7
Кваліфікаційна робота	6	180	8
Дисципліни вибору факультету (48 кредитів, 20%)			
Історія європейської культури	14	420	2,4,6
Історія європейської інтеграції	6	180	7
Інституційно-правові основи Європейського Союзу	4	120	8
Практичний курс англійської мови	15	450	1,2,3
Англійська мова за професійним спрямуванням	6	180	5
Ділова англійська мова	3	90	4
Дисципліни вільного вибору студента (52 кредити, 22%)			
Перелік дисциплін професійного спрямування	52	1560	3-8

9. Форма навчання: денна, заочна.

10. Положення про оцінювання та шкала оцінок

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС» (рішення вченої ради ІДГУ від 02.03.2016 р., протокол №7). Основними формами контролю є поточний, проміжний (модульний) та підсумковий (залік, іспит). Оцінювання знань здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та переводиться у 100-бальну шкалу.

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	
	екзамен	залік
90-100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно	не зараховано
1-29		

11. Форми атестації здобувачів

Атестація здійснюватися у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену зі спеціальності. З метою атестації здобувачів вищої освіти створюється Атестаційна комісія, діяльність якої регламентується «Положенням про порядок створення та організацію роботи Атестаційної комісії в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.02.2015 р., протокол №5). Атестаційний екзамен включає програмні питання, які визначають рівень засвоєння фахових компетентностей.

Кваліфікаційною роботою є робота бакалавра, що виконується на завершальному етапі здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Вимоги до написання кваліфікаційних робіт, порядок її виконання та захисту визначено в «Положенні про кваліфікаційні роботи в ІДГУ» (рішення вченої ради ІДГУ від 26.11.2015 р., протокол №4). Деталізація вимог до кваліфікаційної роботи регламентується методичними рекомендаціями кафедри. Для запобігання академічного плагіату кваліфікаційні роботи розміщуються на електронному репозиторії вищого навчального закладу та проходять комп'ютерну перевірку на наявність плагіату.

12. Керівник програми чи еквівалентна посада

Гарант освітньої програми – кандидат історичних наук, доцент Дроздов Віктор Володимирович.

13. Професійні профілі випускників

Бакалавр історії та археології може працювати в науковій, організаційно-управлінській та освітній галузях; на викладацьких та інших посадах у закладах загальної середньої освіти, ВНЗ 1–2 рівнів акредитації (за наявності в освітній програмі циклу психолого-педагогічних та методичних дисциплін і проходження відповідних практик); в органах державної влади і місцевого самоврядування; в аналітично-інформаційних інституціях; у друкованих та електронних засобах масової інформації, PR-технологіях; у соціальних і культурних закладах, громадських організаціях, партіях тощо.

Відповідно до Національного класифікатора професій ДК 003:2010, зокрема, може працювати:

2443.2 – історик, історик (економіка), історик (політика), історик (суспільні відносини), консультант з питань історії;

2431.2 – архівіст, експерт з комплектування музейного та виставочного фонду, зберігач експонатів, зберігач фондів;

2441.1 – антрополог;

2442.2 – археограф, археолог, етнолог, палеограф;

2320 – вчитель-стажист середнього навчально-виховного закладу.

14. Доступ до подальшого навчання.

Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.

ІНФОРМАЦІЯ СТОСОВНО ОКРЕМИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

Загальні нормативні дисципліни Філософія

1. КОД: ЗНД 1.01
2. ТИП: нормативний
3. РІК НАВЧАННЯ: другий
4. СЕМЕСТР: 2
5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5
6. ЛЕКТОР: доц. Запорожченко О. В.
7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяння ґрунтовному ознайомленню студентів з історією розвитку філософії; роз'яснення основних актуальних проблем сучасної світової філософії; визначення основних етапів формування світової філософської думки; розвиток вміння самостійно робити філософський аналіз різних вчень, концепцій, ідей, порівнювати їх; розвиток вміння обґрунтовувати свою світоглядну позицію і філософські погляди, вміння відстоювати свої погляди в дискусії; виховання поваги до загальнолюдських цінностей, на яких ґрунтується розвиток людства; сприяння формуванню систематизованого світогляду і високої культури мислення .

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: специфіку філософії як особливого типу світогляду, її функції, завдання, проблемне поле; понятійно-термінологічний апарат курсу; основні напрямки філософії та історію їх виникнення; основних представників світової філософії та їх базові концепції та ідеї; особливості та проблематику філософських пошуків у кожен епоху розвитку людства; основні джерела філософських знань.

вміти: обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо важливості знань з основ філософії; порівнювати між собою різні філософські погляди, ідеї, концепції; аналізувати вплив соціокультурних чинників на формування філософських ідей, проблематику філософських пошуків; коректно використовувати філософські терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати філософські терміни для експлікації власної думки; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання
9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень
10. ЗМІСТ КУРСУ:

Філософія як форма суспільної свідомості. Структура, предмет і функції філософії. Стародавня філософія як зародок і колыска всіх наступних типів філософії. Основні філософські поняття античної філософії. Нові умови розвитку філософії. Від політеїзму до монотеїзму. Релігійний характер філософських пошуків. Філософія епохи Відродження.

Представники європейської філософії Нового часу. Соціальні та антропологічні ідеї Нового часу та філософія Просвітництва. Загальна характеристика німецької класичної філософії, її представники. Марксистська філософія. Антропологічні напрямки в західній філософії. Проблема несвідомого та ірраціонального. Філософія людського існування (екзистенціалізм). Еволюція релігійної філософії. Сцієнтистські напрямки. Позитивізм та його різновиди. Структуралізм та модернізм в сучасній філософії.

Філософська думка Київської Русі. Києво-Могилянська академія як осередок розвитку філософії в Україні. Проблема людини у філософських роздумах Г.Сковороди. Проблема звільнення людини і нації у творах мислителів Кирило-Мефодіївського братства. Розробка антропологічного принципу та ідея суспільного прогресу у творчості Франка, Драгоманова, Грушевського та ін. Подальший розвиток філософської думки в Україні.

Буття як універсальна філософська категорія. Свідомість людини як духовний спосіб орієнтації її у реальності буття. Загальний зміст і форми пізнавальної діяльності. Істина як

процес. Природні передумови, матеріальні та духовні засади людського життя. Суспільне виробництво, його архітектоніка. Економічна, соціальна, політична і духовна сфери життя людей. Соціальна структура суспільства. Суспільна свідомість. Проблема сенсу, цінності і самоцінності людського життя у духовному досвіді людства. Ідея цілісної людини як вираз сенсу людського життя. Свобода і гуманізм. Свобода і культура.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія філософії: підручник / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. — К., 2001.
2. Огородник І. В. Історія філософської думки в Україні : навч. посібник / І. В. Огородник, В. В. Огородник. — К., 1999.
3. Філософія : навч. посібник / за ред. І. Ф. Надольного. — 5-е вид., випр. і доп. — К. 2005.
4. Федів Ю., Мозгова Н. Історія української філософії: навч. посібник / Ю. Федів, Н. Мозгова. — К., 2001.
5. Чижевський Д. Нариси з історії філософи в Україні / Д. Чижевський // Твори. В 4 т. / під заг. ред. В. Лісового. — К., 2005.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Українська мова

1. КОД: ЗНД 1.02

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Циганок І. Б.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сформувати уявлення студентів про українську мову як систему одиниць різного рівня, що взаємодіють, поглибити знання першокурсників, набуті під час вивчення української мови за шкільною програмою, активізувати й удосконалити мовленнєві навички, культуру письма та усного спілкування. Одним із основних аспектів вивчення української мови є функціональний підхід, тому безпосередню увагу зосереджено на використанні студентами мовних засобів для формування досконалого мовлення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні питання з лінгвістики, зокрема фонетики, фонології, лексикології, фразеології, лексикографії, граматики української мови, стилістики і культури української мови; різні аспекти ділового спілкування.

вміти: диференціювати мовні одиниці всіх мовних рівнів та здійснювати їх опис, правильно використовувати на письмі їх словоформи; розрізняти функціональні стилі української мови, спираючись на їхні ознаки;) грамотно писати тексти різних стилів; правильно писати документи різних видів, доречно використовуючи особливості документної мови.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Українська мова серед інших мов світу. Фонетика. Класифікація звуків української мови. Орфографія, орфоепія, пунктуація української мови. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія і фразеографія.

Словотвір і морфеміка української мови. Морфологія як вчення про частини мови. Іменник в українській мові. Прикметник в українській мові. Числівник в українській мові. Займенник в українській мові. Дієслово в українській мові. Незмінювані частини мови в українській мові. Синтаксис української мови. Словосполучення і просте речення. Складне

речення. Пряма і непряма мова. Діалог. Заміна прямої мови непрямою. Цитати. Українська пунктуація.

Стилістика української мови. Мовний стиль як сукупність засобів, вибір яких зумовлюється змістом, метою та характером висловлювання. Науковий стиль. Публіцистичний стиль. Художній стиль. Розмовний стиль. Офіційно-діловий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль.

Ділове мовлення і культура мови. Літературна мова як оброблена форма загальнонародної мови. Культура мови, культура мовлення. Комунікативні якості мови. Культура усного мовлення.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова. – К., 2006.
2. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фонетика / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
3. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Синтаксис / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. – К., 2010.
4. Український правопис. – К., 2010.
5. Делюсто М. С. Типологія говірок межиріччя Дністра і Дунаю. – Ізмаїл, 2012.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, практичні заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні нормативні дисципліни

Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

1. КОД: ПНД 1.01

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Дроздов В. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: формування у студентів системного уявлення про теоретико-методологічні аспекти історичної науки, провідні тенденції її розвитку, умінь та навичок академічного письма, а також вивчення методології наукових досліджень і методики здійснення досліджень конкретних проблем з історії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: предмет, функції та завдання історії як майбутньої сфери професійної діяльності, основні її поняття і категорії, теоретико-методологічні засади; теорію наукових досліджень, зокрема критерії науковості знань, види наукових досліджень, організаційну структуру науки, організації науково-дослідницької діяльності студентів, структуру і логіку наукового дослідження, загальну методологію наукової творчості; правила і методи пошуку і обробки наукової інформації; загальні вимоги щодо підготовки, оформлення і захисту навчальних, курсових та кваліфікаційних робіт; принципи та правила академічної доброчесності, інструменти боротьби з її порушеннями, поняття плагіату та вимоги до цитування наукових джерел.

Вміти: аналізувати становлення та розвиток історичної науки, розуміти основні принципи та напрями сучасного історіописання, оперувати історичною термінологією; володіти методами і технологіями організації науково-дослідницької діяльності, самостійно виконувати науково-дослідні завдання з визначеної тематики; здійснювати пошук наукової літератури та історичних джерел, застосовувати прийоми критики та аналізу історичної літератури та джерел; оформлювати наукові результати згідно вимог Міністерства освіти і

науки України, переводити наукові знання у площину практичного використання; володіти науковим стилем при написанні наукових досліджень; розуміти роль академічної культури та академічної доброчесності в сучасному освітньому та науковому процесі.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Спеціальні історичні дисципліни

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Роль академічної культури в системі вищої освіти. Поняття, мета та завдання академічної доброчесності. Правові аспекти академічної доброчесності та інструменти боротьби з її порушеннями. Культура особистості дослідника. Етична поведінка в науці. Науковий стиль. Ознаки культури наукового мовлення. Письмо як спосіб наукової комунікації. Наука як особлива форма людської діяльності. Організація наукової діяльності в Україні. Поняття та види науково-дослідної роботи. Класифікація наукових досліджень. Поняття, мета та завдання науково-дослідної роботи студентів. Види та форми науково-дослідної роботи студентів.

Сутність історії, її призначення. Найважливіші завдання історичної науки. Функції історії. Історична свідомість. Об'єкт і предмет пізнання в історії. Закон і закономірність в історії. Роль особи в історії. Особливості історії як об'єкту пізнання. Класифікація історичних знань. Проблема істинності. Сенс історії. Ціннісні історії і цінності існування людини. Філософія історії.

Поняття «історіографія». Антична історіографія. Теологічна історія європейського середньовіччя. Історіографія європейського Ренесансу: критична історія. Історична думка Бароко і Просвітництва (XVII-XVIII ст.): філософська історія. Історична теорія «віку історії» (XIX ст.): наукова історія. Історична думка першої половини XX ст. Теоретична історія другої половини XX ст.

Рівні та етапи пізнавальної діяльності історика. Поняття та класифікація методів історичного дослідження. Загальна характеристика понятійного апарату. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Поняття історичного джерела. Класифікація історичних джерел. Методика пошуку, опрацювання та використання історичних джерел. Принципи роботи з науковою літературою. Форми запису опрацьованого матеріалу.

Загальна схема наукового дослідження. Структура наукової роботи. Вступ: складові елементи та їх характеристика. Робота над змістом наукового дослідження. Заключний етап роботи над науковим дослідженням. Загальні вимоги до оформлення наукової роботи. Популяризація результатів наукових досліджень.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Зашкільняк Л. О. Вступ до методології історії / Л. О. Зашкільняк. – Львів : ЛОНМЮ, 1996. – 96 с.
2. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: Навч. посіб. / В. М. Литвин, В. І. Гусев, А. Г. Слюсаренко та ін. – К. : Вища шк., 2002. – 430 с.
3. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу: Навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. – Ізмаїл : ІДГУ, 2011. – 104 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Яковенко Н. Вступ до історії / Н. Яковенко. – К. : Критика, 2007. – 376 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія України та української культури

1. КОД: ПНД 1.02

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, третій, четвертий

4. СЕМЕСТР: 3, 4, 5, 7

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 18

6. ЛЕКТОР: доц. Дізанова А. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сприяти формуванню у студентів знань щодо становлення і розвитку українського народу, його діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній, державній, культурній сферах з давніх часів до сьогодення, взаємодії з іншими народами та державами; вмінь аналізувати економічні, соціальні, політичні, культурні явища й процеси, що відбувалися в Україні на різних етапах історичного розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сучасні методи історичного пізнання, історичний термінологічно-понятійний апарат; основні етапи історичного процесу та культурного розвитку на теренах України; специфіку політичного, соціального, економічного, культурного життя України на різних етапах історії, специфіку розвитку окремих регіонів України;

вміти: використовувати набуті знання в практичній діяльності; аналізувати історичні події, орієнтуватися в історичному просторі та часі, визначати причинно-наслідкові зв'язки, оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах; давати оцінку пам'яткам вітчизняної та світової культури, співвідносити їх з історичними періодами, самостійно поглиблювати знання у рамках дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

КОРЕКВІЗИТ: Історія країн Центрально-Східної Європи

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Стародавня доба в історії України. Східні слов'яни. Проблема етногенезу та розселення слов'ян. Господарство та суспільний лад слов'ян. Антське царство та його політичне становище в IV-VI ст. н.е. Побут, культура і вірування слов'янських племен. Походження та основні етапи формування українського етносу.

Середньовічна держава Київська Русь. Галицько-Волинське князівство. Передумови утворення Київської Русі. Внутрішня та зовнішня політика перших руських князів. Соціально-економічний розвиток Київської держави в X - на початку XII ст. Політична система Київської Русі. Запровадження християнства. Етноніми «русичі», «руські люди» і «Україна». Галицько-Волинське князівство в другій половині XIII – першій половині XIV ст.

Українські землі під владою іноземних держав (XIV – перша половина XVII ст.). Українське козацтво. Причини виникнення козацтва. Виникнення Запорозької Січі, її адміністративно-територіальний устрій, господарство, традиції. Реєстрові та нереєстрові козаки. Петро Сагайдачний. Запорозька Січ – демократична республіка. Боротьба проти турків і татар. Козацько-селянські повстання в Україні кінця XVI - першої третини XVII ст.

Українська національна революція середини XVII ст. Причини і характер, мета, рушійні сили революції. Проблеми періодизації. Б.Хмельницький. Становлення української козацької держави. Переяславська рада та договір з Московською державою 1654 р., його оцінка істориками. Березневі статті. Дипломатія Б.Хмельницького.

Українські гетьмани Ю.Хмельницький та І.Виговський. Гадяцька угода. Переяславські статті 1659 р. Поділ України на Правобережну і Лівобережну. Соціально-економічні, політичні, демографічні наслідки революції.

Гетьманщина, Правобережна Україна і Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. Особливості адміністративного та політичного устрою Гетьманщини та Слобідської України у складі Московської держави. Гетьман І.Мазепа, його внутрішня та зовнішня політика. Північна війна, участь в ній українського народу. Полтавська битва та її наслідки. П.Орлик, його «Конституція». Наступ на автономію України. І.Скоропадський. Перша Малоросійська

колегія та її діяльність. К.Розумовський, його реформи. Остаточна ліквідація автономних прав України. Друга Малоросійська колегія. Запорозька Січ в кінці XVII – XVIII ст. І.Сірко. Причини та наслідки ліквідації Запорозької Січі. Приєднання Росією Півдня України та його колонізація в др. пол. XVIII ст. Правобережна Україна та західноукраїнські землі у другій половині XVII ст. Гайдамацький рух. Коліївщина. Поділи Польщі (1772, 1793, 1795) та приєднання українських земель до Росії та Австрії.

Українські землі у складі Російської та Австрійської імперій (XIX – початок XX ст.) Адміністративно-територіальний устрій та регіональний поділ українських земель у складі іноземних держав. Занепад кріпосницьких та зародження ринкових відносин в українській економіці. Початок українського національного відродження, історіографія проблеми. Кирило-Мефодіївське товариство. Т.Шевченко. Характер політики австрійського уряду щодо українців. Реформи Марії-Терезії та Йосифа II. Початок національного відродження в Галичині. «Руська трійця». Події революції 1849-1849 рр. на західноукраїнських землях.

Скасування кріпацтва. Реформи 60-70-х років XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Національна політика російського царизму щодо українців. Український культурно-національний рух. Українофіли. Діяльність громад. Виникнення українських політичних товариств. Західноукраїнські землі. Москвофіли. Народовці. Зв'язки прогресивних діячів Галичини і Наддніпрянської України. Українське національне життя на Закарпатті та Буковині.

Розвиток капіталізму в промисловості та сільському господарстві, його особливості на поч. XX ст. Соціальне та національне гноблення українського народу. Діяльність українських національних партій. Україна в період революції 1905-1907 рр. Аграрна реформа П.Столипіна та її здійснення в Україні. Українські землі в роки Першої світової війни.

Українська революція 1917-1920 рр. Лютнева революція 1917 р. у Росії. Українська Центральна Рада. I і II Універсали. Генеральний Секретаріат. Жовтневий переворот у Петрограді. III Універсал. Проголошення УНР. IV Універсал. Проголошення незалежності УНР. Німецько-австрійський окупаційний режим. Гетьманський переворот. Зовнішня і внутрішня політика П.Скоропадського. Директорія. Внутрішня і зовнішня політика. Проголошення ЗУНР та її діяльність. Акт злуки УНР і ЗУНР.

Встановлення влади рад на початку 1919 року. Створення УСРР. «Воєнний комунізм». Боротьба з Денікіним. Варшавський договір 1920 року. Радянсько-польська війна. Ризький мир 1921 року. Поразка Української національно-демократичної революції. Основні уроки і здобутки української революції.

Україна у міжвоєнну добу (1921-1939). Україна в роки нової економічної політики 1921-1928 рр. Створення СРСР і Україна. Формування командно-адміністративної системи. Перехід до форсованої індустріалізації. Кооперування і колективізація. Перехід до прискореної колективізації. Голодомор 1932-1933 рр. Конституція УРСР 1937 р. «Розстріляне відродження». Соціально-економічне і політичне становище українських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини.

Україна в Другій світовій війні (1939-1945 рр.) та післявоєнний період (1945-1954 рр.). Українська РСР у 1954-1991 рр. XX з'їзд КПРС і Україна. «Відлига». Лібералізація суспільно-політичного життя. Економічні реформи та їх наслідки. Зародження дисидентського руху. Україна в період загострення кризи радянської системи (1965-1985рр.).

Спроби оздоровлення суспільно-політичного життя у період «перебудови», погіршення економічної ситуації. Чорнобильська катастрофа. Початок формування системи багатопартійності в Україні. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 року. Серпневий заколот. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року. Грудневий референдум. Вибори Президента України. Припинення існування СРСР.

Україна в умовах незалежності. Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Економічні проблеми. Модель реформування економіки України. Соціальні трансформації. Міжнаціональні відносини в Україні. Конституція України.

«Помаранчева революція». «Революція гідності». Основні напрямки зовнішньої політики. Культурне та духовне життя народу в незалежній Україні.

Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури. Проблема періодизації української культури. Культурологічна думка України.

Витоки та передумови формування української культури. Розвиток матеріальної та духовної культури в кам'яну добу. Релігійні уявлення (магія, фетишизм, анімізм, тотемізм, мантика та ін.) первісних людей. Неолітична революція. Трипільська культура та її зв'язок з українською культурою. Особливості трипільського мистецтва. Кіммерійці. Скіфська доба на території України (соціально-економічний розвиток, звіриний стиль в мистецтві). Сармати. Грецька колонізація України. Мистецтво антської доби. «Повість временних літ» про східнослов'янські племена. Побут і звичаї східних слов'ян. Духовний світ слов'ян.

Християнізація Русі та її значення для розвитку української культури. Формування соціальної структури та політичної влади. Церква як рушійна сила культурного розвитку Київської Русі. Загальна характеристика мистецтва Київської Русі (архітектура, літописання, музика, живопис та ін.). Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Русі. Історичне значення культури Київської Русі.

Інкорпорація українських земель до складу Литви та Польщі. Умови розвитку національно-культурного і релігійного життя. Поява козацтва та його значення для розвитку української культури. Вплив гуманістичних та реформаційних ідей в Україні. Релігійні процеси в Україні в умовах протистояння Заходу та Сходу (боротьба за Київську митрополію, братства, Берестейська унія, відновлення та реформування православ'я Петром Могилою, підпорядкування Київської митрополії Московському патріархату). Становлення української культури XIV - середина XVII ст. як синтез здобутків візантійської та західноєвропейської культур.

Передумови та причини розвитку бароко в Україні. Формування ідеологем «Київ - другий Єрусалим» та її значення для розвитку національної та релігійної самосвідомості. Київський культурний центр. Початок інтеграції української козацької старшини та духовенства в соціально-політичне та духовне життя Російської імперії. Розвиток історичної самосвідомості. Особливості українського бароко (архітектура, література, музика, театр). Видатні вчені і діячі Києво-Могилянської академії. Григорій Сковорода, його філософське вчення.

Національне відродження в Україні (кінець XVIII - XIX ст.) Причини, передумови та періодизація українського національного відродження. Вплив ідей романтизму на українську культуру. Слобожанщина - центр національного відродження України. «Історія Русів». «Енеїда» Котляревського. Початок національного відродження на західноукраїнських землях. «Руська трійця». Процес націоналізації української греко-католицької церкви. Кирило-Мефодіївське товариство та ідея єдності слов'янських народів. Тарас Шевченко - ідеолог модерної України.

Розвиток української культури в другій половині XIX - на початку XX ст. Роль І. Франка в національно-культурному русі. М. Грушевський і його роль у розвитку української національної культури. Вплив реалізму на розвиток українського мистецтва (література, театр, музика, живопис). Традиція та «модерн» в українській культурі кінця XIX - початку XX ст.

Культурний рух періоду Центральної Ради. Формування української національної школи. Національно-культурна політика Гетьманату. Створення української вищої школи. Українська Академія Наук. Д. Багалій, А. Кримський, В. Вернадський, М. Туган-Барановський. Видавнича справа. Преса. Театр. Автокефалія Української православної церкви. Політика «українізації» та її вплив на українську культуру 20-30-х років XX ст. Розвиток освіти та ліквідація неписьменності. Літературний процес та Хвильовий.

Пошвавлення літературного життя в період українізації. Літературні об'єднання «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін. Український театр Леся Курбаса. Музична культура. Діяльність музичного товариства ім. Леонтовича. Творчість українських композиторів: Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, М. Вериківського, Г. Хоткевича. Створення українського кіномистецтва, творчість О. Довженка. Архітектура і образотворче мистецтво. Мистецька школа М. Бойчука. Образотворче мистецтво та музика Західної України. Сталінський терор та його наслідки для української культури.

Розвиток культури України під час Другої світової. Шестидесятники. Рух дисидентів та боротьба за національну культуру. Вплив Горбачовської перебудови на українську культуру.. Національна культура в умовах зростання національно-культурної ідентичності. Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х – на початку 90-х рр. та його особливості. Проголошення незалежності України та його значення у формуванні національної самосвідомості українців та розвитку духовної культури.

Суперечливий характер культурного процесу в сучасних умовах. Сучасні здобутки української культури. Освіта та проблеми її реформування. Здобутки та проблеми української науки. Розвиток літератури. Повернення творів «заборонених» письменників. Українське кіномистецтво. Телебачення. Театр. Музика. Українська культура в умовах постмодернізму.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. — К., 2010.
2. Лазарович М. В. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. – 3-тє вид., стереотип. – К., 2013.
3. Мицик Ю., Бажан О. Історія України. – К.: Клію, 2015.
4. Пальм Н. Д. Історія української культури : навч. посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Харків : Вид-во ХНЕУ, 2013. – 296 с.
5. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богущкий. – К. : Знання, 2007. – 680 с.
6. Хома І. Я. Історія української культури : навч. посібник / І. Я. Хома, А. О. Сова, Ж. В. Мина. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013. – 356 с.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: екзамени (3, 4, 5, 7).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія античної цивілізації

1. КОД: ПНД 1.03

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Дроздов В. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: формування системи знань та уявлень про основні тенденції становлення і розвитку античної цивілізації, характерні риси політичного, економічного та соціокультурного життя античного суспільства

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: об'єкт та предмет історії античної цивілізації, сучасні наукові підходи до висвітлення ключових проблем античної історії; основні факти, події, дати, видатних діячів; соціально-економічний, політичний і культурний розвиток античного суспільства на різних етапах його розвитку; пріоритети зовнішньополітичної діяльності античних держав у різні історичні періоди; процеси етногенезу та особливості менталітету; основні рушійні сили

формування античної цивілізації, чинники її розвитку та занепаду; хронологію та періодизацію античної історії, етапи розвитку державотворчих процесів.

Вміти: аналізувати підходи та концепції виникнення цивілізацій, розуміти основи цивілізаційного та стадіального підходів в історії; критично оцінювати різні точки зору і обґрунтовувати власну думку з дискусійних проблем історії античної цивілізації, давати морально-етичну оцінку подіям, явищам, діяльності видатних особистостей античної епохи; логічно мислити, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, закономірності розвитку історичних процесів античності; аналізувати, систематизувати, узагальнювати історичний матеріал, локалізувати його в просторі й часі, складати хронологічні таблиці, працювати з історичними картами.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Історія західної цивілізації.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Поняття «цивілізація». Теоретики «цивілізаційного» підходу (О. Шпенглер, А.Дж. Тойнбі, П. Сорокін). Концепція «осьового часу» К. Ясперса. Основні передумови виникнення цивілізацій. Характерні ознаки ранньочивілізаційних систем. Типологія цивілізацій. Особливості формування і розвитку античної цивілізації. Періодизація історії античності. Джерела вивчення історії стародавньої Греції. Історіографія Стародавньої Греції. Джерела вивчення історії стародавнього Риму. Історичні твори давньоримських істориків.

Географічне положення та населення Стародавньої Греції. Утворення перших держав на Криті та в Ахейській Греції. Роль Мікенської цивілізації у процесі створення господарсько-політичної зони в басейні Егейського моря. Греція в XI - IX ст. до н.е. Гомерівські поеми як історичне джерело. Передполісний (гомерівський) період.

Соціально-політичний устрій та економічний розвиток Греції в VIII-VI ст. до н.е. Грецька колонізація в VIII-VI ст. до н.е. Ранньогрецька тиранія. Грецький поліс. Пелопоннес у VIII-VI ст. до н.е. Утворення Спартанської держави. Утворення Афінської держави. Греко-перські війни. Розквіт афінської демократії. Державний лад Афін у середині V ст. до н.е. Пелопоннеська війна та її наслідки для розвитку Греції. Архідамова війна. Нікєв мир. Греція в першій половині IV ст. до н.е. Криза полісної системи. Історія олімпійських ігор. Завоювання Олександра Македонського. Утворення системи елліністичних держав. Елліністичні держави у IV-II ст. до н.е. Елліністична культура. Культура Стародавньої Греції.

Рим у періоди царства та Ранньої республіки. Боротьба Риму з Карфагеном. Перетворення Риму на наймогутнішу Середземноморську державу. Громадянські війни в Римській республіці у I ст. до н.е. Диктатура Цезаря. Римська імперія у I-II ст. н.е. Принципат Августа. Римська імперія в II ст. н.е. «Золота доба». Походження та рання історія християнства. Загальна криза Римської імперії III ст. н.е. Пізня Римська імперія та її розпад. Культура Стародавнього Риму

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Балух В.О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. – Т.1. Стародавня Греція. - Чернівці: Наші книги, 2010.
2. Балух В.О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. – Т.2. Стародавній Рим. – Чернівці: Наші книги, 2008.
3. Балух В.О. Історія античної цивілізації: У 3-х т. – Т.3. Практикум. – Чернівці: Наші книги, 2008.
4. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко; пер. з італ. – Харків : Фоліо, 2015.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія західної цивілізації

1. КОД: ПНД 1.04

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: 1-2

4. СЕМЕСТР: 2,3,4

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 15

6. ЛЕКТОР: Татаринів І.Є.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: вивчення історії Західної Європи 5-19 ст. на засадах цивілізаційного підходу до історії; заохочення студентів до самостійних роздумів про логіку та закономірності політичних, соціальних, економічних та культурних процесів.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні поняття дисципліни, зміст її категорій, механізм їх взаємодії; особливості історії західної цивілізації на різних етапах її розвитку; різні наукові підходи до еволюції людського суспільства в контексті виникнення і поглиблення зв'язків між різними країнами; аналізувати стан і рівень розвитку економічних і політичних відносин в різних країнах Західної Європи, розуміти причини та наслідки всіх значних цивілізаційних подій, характеризувати зміни, до яких вони призвели.

вміти: опрацьовуючи тематичну літературу, самостійно збагачувати свій науковий та творчий потенціал, застосовувати прогресивні та раціонально-виважені методи оволодіння знаннями; орієнтуватись у науковій літературі з актуальних проблем історії західної цивілізації, відбирати з цієї інформації найголовніше, вміти систематизувати її; працювати з науково-методичними посібниками; застосувати отримані теоретичні знання при проведенні наукового дослідження.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія античної цивілізації.

КОРЕКВІЗИТ: Історія країн Центрально-Східної Європи.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Цивілізаційний підхід до історії. Західна цивілізація в історії людства. Етапи розвитку західної цивілізації. Середні віки (хронологічні межі, етапи). Джерела з історії середніх віків. Загальні тенденції розвитку західноєвропейської цивілізації в епоху Середніх віків. Характеристика феодалізму. Соціальні інститути. Держава, право та церква.

Раннє середньовіччя. Велике переселення народів. Загибель Західної Римської імперії та утворення варварських королівств. Виникнення та розвиток феодальної держави та права. Франкська імперія. Епоха вікінгів (VIII – XI ст.). Західноєвропейські країни в X – XIII ст. Хрестові походи. Англія до середини XIII ст. Франція до XIII ст. Італія та Німеччина до XIII ст. Іспанія в VIII – середині XI ст. Духовний світ раннього та високого середньовіччя. Виникнення і розвиток середньовічних міст.

Західна Європа в епоху пізнього Середньовіччя XIV – XV ст. Франція і Англія в XIV – XV ст. Німеччина в XIV – XV ст. Скандинавські країни в XIII – XV ст. Італія та країни Піренейського півострова в XIII – XV ст. Великі географічні відкриття та виникнення колоніальної системи.

Поняття «нова історія»: зміст і періодизація. Сучасне трактування поняття «новітня історія». Європейські країни періоду ранньомодерного часу. Розвиток міжнародних відносин в Європі в XVI ст. «Протестантська революція». Німеччина в XVI – першій половині XVII ст. Швейцарія в XVI – першій половині XVII ст. Нідерланди в XVI – першій половині XVII ст. Іспанія та Італія в XVI – першій половині XVII ст. Англія в XVI – першій пол. XVII ст. Франція в XVI – першій половині XVII ст. Австрія в XVI – XVII ст. Країни північної Європи в XVI – першій половині XVII ст. Міжнародні відносини в Європі в першій половині XVII ст. Європа та Османська імперія в XVI – першій половині XVII ст. Тридцятирічна війна.

Особливості європейського абсолютизму. Англійська буржуазна революція XVII ст. Французька революція кінця XVIII століття. Війна за незалежність та утворення США. Європейська індустріальна цивілізація в 19 ст. Об'єднання Німеччини. Громадянська війна у США. Виникнення та розвиток робітничого руху у Західній Європі та США. Революції 1848

року в Європі. Англія в ост. третині XIX – на поч. XX ст. Німецька імперія в останній третині XIX – на початку XX ст. Франція в останній третині XIX – на початку XX ст. США в останній третині XIX – на початку XX ст. Міжнародні відносини в останній третині XIX - на початку XX ст. Перша світова війна (1914–1918 рр.).

11. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексєєв Ю.М. та ін. Всесвітня історія: Навч. посібник. – К., 2007
2. История средних веков: В 2 т.: Учебник / Под ред. С.П. Карпова. – Т.1. – 2-е изд. – М.: Изд-во МГУ, 2001. – 640 с.
3. Крижанівський О. П. Історія середніх віків. – Київ: "Аквілон-Прес", 1998, - 284 с.
4. Всесвітня історія. Навч. посібник / Б. Гончар, М. Козицький, В. Мордвінцев, А. Слюсаренко. – К., 2002.
5. Нова історія країн Європи та США. 1871 – 1918 роки : підручник / Б.М.Гончар, Н.Д.Городня. – К., 2008.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Новітня історія країн Західної Європи

1. КОД: ПНД 1.05

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: третій

4. СЕМЕСТР: 6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 5

6. ЛЕКТОР: доц. Церковна В.Г.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: виробити навички наукового аналізу історичного минулого та вміння викладати названий курс в середній загальноосвітній школі; з позицій системності детально висвітлити найважливіші проблеми новітньої історії країн Західної Європи, щодо яких і досі точаться дискусії в сучасній історіографії; розкрити головні складові механізму функціонування країн євроатлантичного регіону: ринкову економіку, «соціальну державу», ліберальну демократію, науково-технічну революцію; сформувати у студентів розуміння соціальної основи історичного знання, його теоретичних та методологічних принципів, сприяти засвоєнню історіографії з предмету та ознайомленню з джерельною базою історичних досліджень новітнього часу.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні етапи і процеси історії країн Західної Європи після Першої світової війни до сучасності; основні проблеми політичного, економічного і соціального розвитку провідних країн Західної Європи, їх особливості, відмінні риси; корінні перетворення в усіх сферах життя західного світу, чинники, що впливали на темпи економічного зростання країн Західної Європи, характерні риси інтеграційних процесів, причини та суть найбільш значних міжнародних конфліктів; хронологію найголовніших подій і політичну географію країн Західної Європи; найновіші досягнення історичних і політологічних досліджень, наявних історіографічних концепцій та актуальних проблем курсу;

вміти: здійснювати самостійний фаховий аналіз сучасного соціально-економічного та політичного розвитку країн Західної Європи; формувати самостійне історичне мислення через вивчення наукових праць з новітньої історії країн Західної Європи, енциклопедій та інших довідкових видань; критично оцінювати, правильно інтерпретувати основні історичні джерела і здійснювати джерелознавчий синтез.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія західної цивілізації

КОРЕКВІЗИТ: Історія європейської інтеграції

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Новітня історія та її головні закономірності. Періодизація всесвітньої історії в сучасній історичній науці. Методологічні принципи визначення новітнього періоду розвитку людського суспільства. Версальсько-вашигтонська система міжнародних відносин. Жовтнева революція та вихід Росії з війни. Характер Версальсько-вашигтонської системи. Виникнення головного джерела війни в Європі в особі гітлерівської Німеччини. Руйнування Версальської системи.

Економічне та політичне становище Великобританії та Франції у міжвоєнний період. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Німеччини на початку ХХ ст. Поява нацизму в Німеччині. Внутрішня та зовнішня політика гітлерівської Німеччини в 1933–1939 рр. Наслідки Першої світової війни для Італії. Прихід до влади фашистів та становлення фашистської диктатури. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Іспанії в 1918–1939 рр.

Друга світова війна (1939–1945 рр.) Передумови, причини, характер, періодизація. Відкриття другого фронту. Берлінська операція. Капітуляція Німеччини. Бомбардування Хіросіми та Нагасакі. Розгром Квантунської армії. Капітуляція Японії. Вплив Другої світової війни на розвиток країн Західної Європи.

Питання мирного врегулювання й повоєнного облаштування світу. Хвиля міграцій. Нюрнберзький і Токійський процеси. Утворення Організації Об'єднаних Націй. Співробітництво США і країн Західної Європи. Доктрина Трумена. План Маршалла. Створення НАТО та його учасники. Міжнародні відносини (друга половина 40-х – 80-і рр. ХХ ст.). Міжнародні відносини після краху європейських тоталітарних режимів і розпаду СРСР. Характерні риси розвитку міжнародних відносин на початку ХХІ ст.

Основні риси соціально-економічного розвитку країн Західної Європи у другій половині 40-х – 60-х роках ХХ ст. Господарство та соціальні процеси у країнах Заходу в умовах постіндустріального суспільства. Становлення нової економіки. Тенденції економічного розвитку на зламі двох століть. Кредитно-фінансова криза 2008–2016 років. Еволюція партійно-політичних систем країн Західної Європи у другій половині ХХ ст. Політична культура суспільства. Золотий вік політичних партій. Суспільно-політичні зміни в останній третині ХХ – на початку ХХІ ст. Великобританія (1945–2016). Франція (1945–2016). Німеччина (1945–2016). Італія (1945–2016). Іспанія (1945–2016).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Газін В. П. Новітня історія країн Європи та Америки. 1918–1945 рр.: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Слово, 2003.
2. Газін В. П., Копилов С. А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002 рр.): Навч. й посіб. — К.: Либідь, 2004.
3. Гончар Б. М., Козицький М. Ю., Мордвінцев В. М., Слюсаренко А. Г. Всесвітня історія: Навч. посіб. — К.: Знання, 2002.
4. Дрібниця В. О. Всесвітня історія. Новітня історія. — К.: Фаренгейт, 1999. — Ч. 1: 1914–1939. — 176 с.; Ч. 2: 1939–1999.
5. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945). Навч. посібник. Київ, 2001.
6. Підкова І., Джеджора О. Світова історія ХІХ – ХХ століття. Словник. Львів, 2000.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія країн Центрально-Східної Європи

1. КОД: ПНД 1.06

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: другий, третій, четвертий

4. СЕМЕСТР: 4, 6, 8

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 12

6. ЛЕКТОР: доц. Дроздов В.В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: дати студентам необхідні теоретичні та фактологічні знання про історичний розвиток країн та народів Центрально-Східної Європи; вивчити історію формування, розвитку та занепаду державності народів цього регіону Європи; виробити вміння аналізувати, порівнювати та об'єктивно оцінювати особливості розвитку народів Центрально-Східної Європи; формувати історичну свідомість студентів на прикладі історії сусідніх народів.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: загальні проблеми історії Центрально-Східної Європи з давніх часів до початку ХХІ ст.; особливості політичного, соціально-економічного та культурного розвитку народів Центрально-Східної Європи та їх місце роль в міжнародній політиці; сформувати базовий понятійний апарат дисципліни, познайомити студентів з науковими підходами до вивчення історії Центрально-Східної Європи, що склалися у вітчизняній та зарубіжній історіографії; формувати історичну свідомість студентів на прикладі історії сусідніх народів.

вміти: системно й всебічно аналізувати головні події в історії Центрально-Східної Європи; оцінювати історію окремих народів регіону у контексті загальноєвропейської та світової історії; використовувати основні історичні терміни та поняття, здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів; застосовувати набуті знання, вміння і навички у практичній науковій та педагогічній роботі.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія західної цивілізації.

КОРЕКВІЗИТ: Історія України та української культури.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Центрально-Східна Європа як історичний регіон. Первісне суспільство на території Центрально-Східної Європи. Початок державотворчих процесів у народів Центрально-Східної Європи. Римська імперія і племена Центрально-Східної Європи. Криза Римської імперії і «Велике переселення народів». Етнічні та державотворча процеси в Центрально-Східній Європі у V–X ст. Соціально-політична криза пізньої Римської імперії та утворення Візантії. Середнє та Нижнє Подунав'я в V ст. Проблеми етногенезу давніх слов'ян. Гіпотези та концепції прабатьківщини слов'ян. Розселення слов'ян. Кочовий світ і Центрально-Східна Європа. Соціально-політичний розвиток слов'ян у останній третині I тис. н.е. Перші слов'янські ранньодержавні утворення.

Чеські землі в XI–XV ст. Гуситська революція та гуситські війни. Польська держава в XI – XV ст. Утворення та розвиток Великого князівства Литовського. Балтійські народи в X – на початку XIII ст. Литовська держава у XV ст. Балтійські народи в X – на початку XIII ст. Лівонський і Тевтонський Ордени. Піднесення Угорського Королівства. Словацькі землі у складі Угорського Королівства. Друге Болгарське Царство. Сербська держава у XIII – XV ст. Боснійська держава у XIII – XIV ст. Чорногорія. Особливості розвитку міст-держав Далмації. Дубровницька Республіка. Виникнення Волоського та Молдовського князівств. Албанські князівства XIII–XV ст. Народи Центрально-Східної Європи у складі інших держав.

Утворення і розвиток Речі Посполитої. Спроба державних реформ і територіальні поділи країни. Польський народ наприкінці XVIII – на початку XX ст. Польський національно-визвольний рух. Польща в останній третині XIX - на початку XX ст. Народи Габсбурзької імперії в XVI – на початку XX ст. Революція 1848–1849 рр. в Австрійській імперії. Утворення дуалістичної Австро-Угорської імперії. Балканські народи в складі Османської імперії. Сербський національний рух. Сербське князівство. Болгарське національне відродження. Російсько-турецька війна 1877 - 1878 рр. і слов'янські народи. Чорногорія, Македонія, Боснія та Герцеговина. Дунайські князівства. Становлення нових

держав на Балканах. Формування Балканського союзу. Балканські війни. Білоруські землі в складі Російської імперії. Литовські землі. Естонські землі. Латвійські землі.

Країни Центрально-Східної Європи в роки Першої світової війни. Виникнення нових національних держав в Центрально-Східній Європі. Польща та Чехословаччина у 1918 - 1939 рр. Румунія та Угорщина між двома світовими війнами. Болгарія в міжвоєнний період. Держава словенців, хорватів і сербів. Королівство сербів, хорватів і словенців. Греція між двома світовими війнами. Розвиток Албанії. Країни Балтії та Білорусь в 1918–1939 рр. Розвиток Естонської Республіки. Латвія у міжвоєнний період. Розвиток Литви. Білорусь у складі СРСР.

Країни Центрально-Східної Європи в роки Другої світової війни. Країни Центрально-Східної Європи між тоталітаризмом і демократією (40-80-ті рр. ХХ ст.). Польща в період правління комуністів. Чехословацька Соціалістична Республіка. Комуністичний режим в Угорщині. Формування авторитарного режиму в Румунії. Болгарська Народна Республіка. Соціалістична Югославія. Республіки Балтії та Білорусь у складі СРСР. Польща на зламі ХХ і ХХІ ст. Чехія, Словаччина та Угорщина на сучасному етапі розвитку. Югославське питання на зламі століть. Утворення Союзної Республіки Югославія. СРЮ у конфліктах на Балканах. Косовська криза та її наслідки. Боснія та Герцеговина. Хорватська Республіка. Республіка Словенія. Республіка Македонія. Болгарія та Румунія на сучасному етапі. Держави Балтії та Республіка Білорусь на сучасному етапі. Греція та Албанія у другій половині ХХ – початку ХХІ ст.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ ст.) / За ред. В. І. Ярового. Навч. посіб. – К., 2001.
2. Історія Центрально-Східної Європи / За ред. Л. Зашкільняка. – Львів, 2001.
3. Ротшильд Д. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. – К., 2001.
4. Кріль М.М. Історія країн Центрально-Східної Європи: навчальний посібник. – К., 2008 .
5. Яровий В.І. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн ХХ століття: Підручник для вищих навч. закладів. – К., 2005 .

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: екзамени (4, 6, 8).

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Культурна антропология та етнологія

1. КОД: ПНД 1.07

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Дроздов В. В.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: формування у студентів цілісного бачення культурних процесів та явищ шляхом опанування теоретичних та методологічних підходів сформованих у культурній антропології, а також ознайомлення з теоретичними засадами етнології, етнічною картою світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати: основні теоретичні підходи, напрями та концепції культурної антропології та етнології; особливості та етапи формування і становлення людини, суспільства та цивілізації, розвитку культури, походження етносів, їх розселення та господарського, суспільного і культурного життя; основні рушійні сили антропосоціогенезу, культурогенезу та етногенезу, а також механізми взаємодії людей та передачі соціального та культурного досвіду; основні

стадії антропогенезу, етапи розвитку суспільства та його структур, етнічну історію людства; основні категорії культурної антропології та етнології.

Вміти: аналізувати підходи та концепції антропосоціогенезу, культурогенезу та етногенезу, обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем культурної антропології та етнології; розуміти й осмислювати феномен культури та культурні процеси протягом формування і розвитку людини, культурні зміни сучасного світу, а також етнічні процеси в сучасному світі, їхні позитивні та негативні сторони; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між процесами еволюції людини та розвитку суспільства і культури, застосовувати знання з культурної антропології в аналізі феноменів культури; синхронізувати різні періодизації, складати хронологічні таблиці, працювати з історичними картами.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Історія античної цивілізації.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Культурна антропологія як наука. Предмет культурної антропології. Формування теоретичних основ культурної антропології. Становлення та розвиток класичного еволюціонізму в антропології. Дифузійні напрям в культурній антропології. Соціологічна школа. Особливості функціоналізму. Культурно-історична школа. Етнопсихологічна школа. Біологізаторський напрям. Психоаналітичний підхід. Структуралізм. Неоєволюціонізм. Постмодернізм в культурній антропології.

Поняття антропогенезу. Основні теорії походження людини. Різновиди еволюційних теорій. Рушійні сили антропогенезу. Стадії антропогенезу. Сучасна наука про прабатьківщину людства. Проблема визначення часу та місця виникнення *Homo sapiens*. Хронологія розселення неантропів на інші континенти. Концепції розуміння категорії «раса». Проблема походження людських рас. Класифікація людських рас.

Проблема визначення часу виникнення людського суспільства. Основні чинники соціогенезу. Ранні форми соціальної організації первісних людей. Становлення знакової поведінки та проблема походження мови. Поняття «ранжованого суспільства». Поняття «стратифіковане суспільство». Структура стратифікованого суспільства. Політогенез: фази та стадії. Шляхи політогенезу в додержавній фазі. Вождівство. Шляхи становлення державної влади. Господарська діяльність в епоху верхнього палеоліту. Неолітична революція. «Престижна економіка». Інтенсифікація відтворюючого господарства. Поява економічного обміну та торгівлі. Утворення перших міст – центрів ранніх цивілізацій («міська революція»).

Поняття «культура». Основні культурологічні категорії. Структура культури. Функції культури. Проблеми культурогенезу. Основні етапи становлення культури. Рушійні сили та механізми розвитку культури в первісну епоху. Ранні форми релігії. Зміни в релігійних уявленнях пізньої первісної общини. Характерні ознаки мистецтва у дописемну добу. Виникнення писемності. Культура і цивілізація. Культурні процеси. Соціокультурні зміни. Моделі розвитку культури. Типологія культур.

Сутність поняття етнології як навчальної дисципліни. Предмет, мета та завдання. Об'єкт та суб'єкт дисципліни. Функції етнології. Методи дослідження. Класифікація етнографічних джерел. Поняття «етнос», «нація», «народ». Концепції етносу. Етногенез і його чинники. Етнічні процеси. Нація – конкретно-історичний тип етносу. Націоналізм. Класифікації етносів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вишняцкий Л. Б. Введение в преисторию. Проблемы антропогенеза и становления культуры: Курс лекций / Леонид Борисович Вишняцкий. – Изд. 2-е, испр. и доп. – Кишинев : Высшая Антропологическая Школа, 2005.
2. Дроздов В. В. Історія первісного суспільства в схемах і таблицях : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. В. Дроздов. – Ізмаїл : РВ ІДГУ – СМІЛ, 2016.

3. Основи культурології: Навч. посіб. / За ред. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки. – К.: Центр учбової літератури, 2012.
 4. Ситник О. Культурна антропологія: походження людини і суспільства : навчальний посібник / Олександр Ситник. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012.
 5. Тиводар М. Етнологія: Навч. посібн / М. Тиводар. – Львів: Світ, 2004. – 624 с.
- 12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ:** лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
- 13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ:** екзамен.
- 14. МОВА НАВЧАННЯ:** українська.

Історичне джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни

- 1. КОД:** ПНД 1.08
- 2. ТИП:** нормативний
- 3. РІК НАВЧАННЯ:** перший.
- 4. СЕМЕСТР:** 1
- 5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:** 6
- 6. ЛЕКТОР:** доц. Дроздов В.В.
- 7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

Завдання вивчення дисципліни: ознайомлення з різними методами джерелознавчого аналізу, історією виникнення та розвитку окремих спеціальних дисциплін; формування навичок самостійного аналізу історичних джерел; підвищення джерелознавчої та загальнонаукової культури; вивчення основних понять курсу та фахової термінології з кожної спеціальної історичної дисципліни; аналіз ролі окремих спеціальних історичних дисциплін у відтворенні історичної давнини.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: класифікацію та видову типологію історичних джерел; основні принципи та прийоми роботи з джерелами з метою отримання необхідної інформації, конкретні можливості та прийоми використання джерел в практичній діяльності; класифікацію спеціальних історичних дисциплін; джерельну базу спеціальних історичних дисциплін.

вміти: шукати та відбирати джерела, що містять необхідну інформацію; оцінювати інформаційні можливості та пізнавальну цінність джерела; застосовувати на практиці основний метод – джерелознавчий аналіз та синтез; використовувати різноманітні типи джерел у навчанні історичних дисциплін, робити логічні умовиводи та на їх основі відтворювати картину історичного минулого; розрізняти види спеціальних дисциплін за методами їхнього дослідження; орієнтуватись в сучасних процесах розвитку спеціальних дисциплін в Україні та в інших країнах.

- 8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ:** аудиторне навчання
- 9. КОРЕКВІЗИТ:** Вступ до історії з основами наукових досліджень.
- 10. ЗМІСТ КУРСУ:**

Історичне джерелознавство як наукова система і навчальна дисципліна. Джерелознавство в системі історичної науки. Предмет, завдання та функції історичного джерелознавства. Методологічні засади джерелознавства. Джерелознавча термінологія. Основні етапи розвитку джерелознавства. Основні компоненти історичного джерелознавства. Поняття історичного джерела. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела. Джерельна база історичних досліджень. Поняття класифікації джерел, її завдання і значення. Методика пошуку, опрацювання і використання історичних джерел. Етапи роботи з джерелами. Джерелознавча критика. Перехід до аналітичної критики як початок наукового використання досліджених джерел. Основні групи історичних джерел.

Предмет та завдання курсу спеціальних історичних дисциплін. Виникнення та основні етапи розвитку спеціальних історичних дисциплін. Класифікація спеціальних історичних дисциплін. Сфрагістика, гліптика, фалеристика, медальєрика. Нумізмати́ка, боністика, іконографія. Папірологія, берестологія, епіграфіка. Геральдика, вексиліографія. Генеалогія.

Геортологія, маргіналістика. Палеографія, археографія, текстологія, герменевтика. Хронологія історична. Метрологія історична

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бойко В.П. Основы вспомогательных исторических дисциплин: Учеб. пособие. – Томск, 2005.
2. Історичне джерелознавство : підручник для вузів / Я. С. Калакура, І. Н. Войцехівська, С.Ф. Павленко, Б. І. Корольов, М. Г. Палієнко . – К., 2003 .
3. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник. – К., 2002.
4. Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Н. Войцехівська (кер. авт. кол.), В. В. Томазов, М. Ф. Дмитрієнко [та ін.]. — К., 2008.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Археологія

1. КОД: ПНД 1.09

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: Татарінов І.Є.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: розкрити значення археології як науки; проаналізувати історію археологічних досліджень на території України; з'ясувати особливості археологічної періодизації та методів датування в археології; визначити та розглянути методи археологічних досліджень; проаналізувати матеріальну культуру епохи Кам'яного віку на території України, за археологічними знахідками; охарактеризувати особливості Енеоліту на території України; розкрити характерні риси археологічних культур доби бронзи; дати характеристику окремим періодам залізного віку та матеріальній культурі племен, що тоді проживали на українських землях; проаналізувати матеріальна культура та побут античних міст-держав Північного Причорномор'я; визначити особливості перших слов'янських археологічних культур; розглянути археологічні знахідки доби Київської Русі; охарактеризувати археологічні матеріали доби Середньовіччя та козаччини з території України.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: етапи вивчення археології, сучасні наукові підходи до висвітлення ключових проблем археологічних досліджень; основні досягненнями сучасної археологічної науки як у теоретичному, так і у практичному плані, закласти основи для подальшого накопичення конкретно-історичних знань і методологічних навичок, щоб успішно використовувати їх у дослідженні давньої історії України; основні епохи та їх археологічні культури, висвітлювати їх етнокультурні особливості; понятійно-термінологічний апарат курсу; знати види археологічних пам'яток та джерел, а також методи польових та лабораторних досліджень, які існують в археології; цілісну характеристику історії України за археологічними джерелами від доби первісності до епохи пізнього середньовіччя.

вміти: аналізувати підходи до вивчення старожитностей та давньої історії, обґрунтовувати свою світоглядну позицію щодо процесів розвитку археологічних культур на території України; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між процесами еволюції людського суспільства та матеріально-духовної культури; синхронізувати різні періодизації первісного суспільства, складати таблиці археологічних культур, працювати з історичними картами, використовувати історичні та археологічні терміни та поняття під час усних відповідей на семінарських заняттях, складати термінологічні словники, застосовувати

терміни гуманітарних та природничих наук при характеристиці окремих археологічних епох та культур; здійснювати самостійний пошук інформації з використанням різноманітних ресурсів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до спеціальності з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Вступ археології. Предмет та завдання археологічних досліджень. Археологія в системі історичних знань та зв'язок з іншими науками. Типи археологічних пам'яток. Категорії археологічних джерел. Основні етапи розвитку археології. Датування археології. Археологічна культура. Археологічна періодизація. Абсолютна та відносна хронологія. Методи датування в археології. Методи археологічного дослідження.

Кам'яна доба в Україні. Енеоліт на території України. Доба бронзи. Ранній залізний вік. Матеріальна культура та побут античних міст-держав Північного Причорномор'я. Культури другої пол. I тис. до н. е. – першої пол. I тис. н. е. Культури пізньолатенського та римського часу: зарубинецька, поєнешт-лукашівська, пшеворська, липицька. Культури пізньоримського часу: черняхівська, київська, карпатських курганів, вельбарська.

Слов'янські культури раннього середньовіччя. Археологія Русі. Культури раннього середньовіччя V-VII ст.: корчацько-празька, пеньківська, колочинська. Східнослов'янські культури періоду VIII – IX ст.: тип Лука-Райковецька, волинцевська, роменська. Загальна характеристика епохи Київської Русі. Середньовічна археологія Півдня України. Пам'ятки козацьких часів. Салтівсько-маяцька культура. Балкано-дунайська культура. Пам'ятки кочовиків Степового Подніпров'я та Північно-Західного Причорномор'я IX – XIV ст. Пам'ятки Криму. Печерні міста. Середньовічний Білгород-Дністровський. Археологія козацької доби. Запорозька Січ. Оборонні замки-фортеці. Розкопки під Берестечко.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абашина Н.С. М.Ю. Брайчевський про історичний зміст поняття "археологічна культура" та проблему культурної трансформації / Михайло Брайчевський. Вчений і особистість. - К.: Фенікс, 2002. – С. 25 -32.

2. Археологія України: Курс лекцій: Навч. посібник / Л. Л. Залізник, О. П. Моця, В. М. Зубар та ін.; за ред. Л. Л. Залізняка. — К., 2005.

3. Клейн Л.С. История археологической мысли (в 2-х томах). – СПб., 2011.

4. Терський С. В. Археологія доби Галицько-Волинської держави. – Київ, 2014.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історичне краєзнавство, музеєзнавство та архівознавство

1. КОД: ПНД 1.10

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: другий.

4. СЕМЕСТР: 2

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: к.і.н. Башли М. І.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: сформувати розуміння студентами особливостей архівознавства, краєзнавства та музеєзнавства як історичних дисциплін, їх детермінованості з природничими науками; вивчення основних понять курсу та фахової термінології; виховання патріотизму у студентів через пізнання історії рідного краю; активізація пошукової діяльності студентів; ознайомити студентів з профільними напрямками музеєзнавства, зібраннями музеїв України, можливостями їх використання у навчально-

виховному процесі, туристичному бізнесі; розкрити специфіку науки архівознавство у системі прикладних історичних дисциплін.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: предмет «Історичного краєзнавства, музеєзнавства та архівознавства» та його місце в системі історичної науки; методи та принципи навчальної дисципліни; найважливіші джерела, що дозволяють всебічно ознайомитися з навчальною дисципліною; вітчизняний та світовий здобуток у галузі архівознавства, музеєзнавства та краєзнавства.

вміти: оперувати основною термінологією курсу; використовувати отримані знання при вивченні інших історичних наук; характеризувати основні етапи розвитку українського музеєзнавства архівознавства; використовувати здобуті знання при проведенні експертизи наукової, історико-культурної та практичної цінності документів та музейних експонатів; використовувати основні технологічні засади зберігання різних видів документів.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історичне джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни

КОРЕКВІЗИТ: Історія України та української культури

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Історичне краєзнавство, як наукова дисципліна. Форми, методи та основні етапи розвитку. Джерела. Функції національного краєзнавства. Методи дослідження. Основні форми краєзнавства. Етапи розвитку історичного краєзнавства. Джерела. Особливості краєзнавчої роботи в школах України. Основні форми позакласної історико-краєзнавчої роботи в школі. Масова, групова та індивідуальна форми. Південна Бессарабія: минуле та сучасне.

Музеєзнавство я наука. Класифікація музеїв. Музеєзнавство та його специфіка. Основні функції музею. Історичний та сучасний досвід музейної справи. Особливості музеїв. Типи і профілі музеїв. Джерела фінансування музеїв. Комплектування, облік і зберігання музейних фондів. Наукове комплектування музеїв. Облік. Експозиційна діяльність. Дослідницька та науково-фондова робота музеїв. Транспортування музейних цінностей. Проблема зберігання експонатів в музеї та виставках. Музейний менеджмент та маркетинг. Експурсійне обслуговування. Застосування в музеях нових інформаційних технологій. Музеї в інфраструктурі туризму. Музейний маркетинг та менеджмент. Класифікація екскурсій та диференціація екскурсійного обслуговування. Визначні музеї України.

Архівознавство як наукова система і навчальна дисципліна. Історія архівної справи в Україні. Предмет, об'єкти і методи архівознавства. Джерельна база та історіографія архівознавства. Історія архівної справи в Україні: основні етапи. Організація архівної справи. Архівна система та мережа архівних установ. Організація роботи архівів. Класифікація архівних документів. Експертиза цінності документів та комплектування державних архівів. Архівне описування та обліково-пошукові засоби архівів. Забезпечення збереженості документів в архіві.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Архівознавство: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Редкол.: Я. С. Калакура та ін. – К., 2002.
2. Джерела історії Південної Бессарабії (з давніх часів до кінця XIX ст.) / Упорядники: О. М. Лебеденко, Л. Ф. Циганенко та інші; відп. упорядник Н. О. Гончарова. – Ізмаїл, 2013.
3. Південна Бессарабія (з найдавніших часів до кінця XVIII ст.) : [навчально-методичний посібник] / Л.Ф. Циганенко, О.М. Лебеденко, А.В. Дізанова та інші; під ред. Л.Ф. Циганенко. – Ізмаїл, 2011.
4. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: Навч. посіб. – К., 2008.
5. Уривалкін О.М. Історичне краєзнавство: Навчальний посібник. – К., 2006.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Українська та зарубіжна історіографія

1. КОД: ПНД 1.11

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

4. СЕМЕСТР: 8

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Церковна В.Г.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: історіографічне опанування ключових історіографічних проблем світової і української історії. Засвоєння системи історіографічних фактів, які відображають розвиток історичних знань, стосовно головних подій, явищ, процесів світової і української історії. Формування історичної культури як частини наукового світогляду і загальної культури студента. Удосконалення навичок та вмій студентів для написання курсових та магістерських робіт.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні етапи розвитку історичної науки, еволюцію найважливіших течій, напрямів і шкіл в світовій та вітчизняній історіографії, їх історичний, концептуальний та методологічний зміст; базові історичні поняття та терміни; загальні тенденції та національні особливості розвитку історичних знань у різні періоди; видатних представників вітчизняної та зарубіжної історичної науки; сучасні історичні та історіографічні концепції та їхній методологічний потенціал для вирішення проблемних питань.

вміти: простежити зв'язок історіографії всесвітньої історії з історіографією історії України, джерелознавством, всесвітньою історією, історією України, політологією, спеціальними історичними дисциплінами тощо; розрізнати специфіку світобачення і світорозуміння кожної культурно-історичної епохи; виділяти основні етапи розвитку історико-філософської думки; з'ясувати основні фактори виникнення, розвитку та змін у формах історіописання відповідно до історичної доби; користуватися науковою термінологією, основними історико-філософськими категоріями і поняттями; аргументовано відстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, толерантно ставитися до протилежних думок.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Вступ до історії з основами наукових досліджень

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Виникнення міфологічної історичної думки. Історичні уявлення в країнах стародавньої Індії, Китаї, Єгипті. Зародження літописання. Поява архівів. Історичні знання античного світу. Давньогрецька історична традиція. Римська антична історіографія. Розвиток історичних знань у Середні віки. Теологічна історія. Візантійська історична думка.

Особливості українського літописання XIV – XVI ст. Нелітописні історичні твори. Мемуари, історичні школи. Історичні знання в умовах Відродження. Гуманістична історіографія. Леонардо Бруні, Лоренцо Валла про роль особи в історії. Ніколо Макіавеллі про внутрішні закони в історії.

Провідні ідейні течії XVII – XVIII ст. і нові підходи до розуміння історії. Поява Реформаторства. Зародження гуманізму. Пріоритет людини, як найбільшої цінності. Зародження політичної історії. Роль Просвітництва у розвитку історичної науки. Особливості Просвітництва в українській та російській історіографії. Романтизм – провідна течія європейської історіографії першої чверті XIX ст.

Лібералізм та його вплив на розвиток історичної науки. Нове ставлення до революційних процесів та соціально-економічних процесів. Утопічний соціалізм та його концепції історичного процесу. Універсалізація формаційного підходу до історичного процесу. Зародження позитивізму. Концепція об'єктивних закономірностей історичного розвитку та їх пізнання. Економічний, народницький та державницький напрями історичної науки, їх основні наукові школи. Проблеми нації, національної ідеї, національної держави в

зарубіжній та українській історіографії. Протистояння позитивізму і матеріалізму в поглядах на історію.

Марксистська історіографія про класову боротьбу та гегемонію пролетаріату. Поширення прагматизму, формування прагматичної історії. Критичний напрям в історичній науці. Становлення української національної історіографії на рубежі XIX – XX ст. Основні центри історичної науки в Україні, розвиток архівістики.

Зародження інструменталізму, як напрямку прагматизму. Нові течії в філософії та їх вплив на розвиток історичної науки. Розкол світу та ідеологічне протистояння істориків. Більшовизація науки в СРСР і репресії проти істориків. Українські історики в діаспорі.

Роль національного чинника в історіографії 60 – 80-х рр. XX ст. Проблеми прав людини. Проблеми сучасності в історичних дослідженнях. Криза історичної науки в країнах соціалістичного табору і сучасні тенденції світової історіографії. Історіографія на початку XXI ст.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Историография истории нового и новейшего времени стран Европы и Америки / Под ред. И.П. Дементьева и А.И. Патрушева. – Москва, 2000.
2. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Посібник для студентів історичних факультетів університетів. – Львів, 2007.
3. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. – К.: Генеза, 2004.
4. Колесник І.І. Українська історіографія (XVIII – початок XX століття). – К: Генеза, 2000.
5. Коцур В.П., Коцур А.П. Історіографія історії України: Курс лекцій. – Чернівці, 1999.
6. Нові перспективи історіописання. За редакцією Пітера Берка. – Київ, 2004.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Основи педагогіки та психології

1. КОД: ПНД 1.12

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: перший

4. СЕМЕСТР: 1

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Васильєва О.А.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: опанування студентами загальних основ педагогіки; засвоєння психолого-педагогічних та методичних основ організації й управління освітнім процесом у середньому загальноосвітньому закладі; формування та вдосконалення практичних вмінь і навичок застосування педагогічних знань у навчально-виховному процесі; розвиток педагогічного мислення, здатності до аналізу педагогічної дійсності; формування цілісного уявлення про психіку, її рівні, психічні явища; засвоєння сутності психічних явищ, основних закономірностей психічних пізнавальних, емоційно-вольових процесів і станів та психологічних особливостей особистості і їх зв'язку з поведінкою та діяльністю людини; формування у студентів аналітико-синтетичного та аналітико-критичного типу мислення.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: мету, зміст, принципи, методи і форми організації навчання та виховання; сутність та особливості процесу навчання; наукові підходи до класифікації педагогічних технологій; сутність психічних явищ, як форм відображення дійсності; теорії та парадигми психічної детермінації поведінки та діяльності людини, функції несвідомого, підсвідомого, свідомості та мати цілісне уявлення про рівні психіки, структурні компоненти рівнів психіки, методи загальної психології;

вміти: педагогічно осмислювати та реалізовувати процес розвитку, виховання, навчання; аналізувати педагогічні ситуації з позицій сучасної педагогіки; удосконалювати педагогічні здібності та вміння педагогічної техніки; виявляти власну педагогічну творчість у розв'язанні проблемних педагогічних ситуацій, які можуть виникнути в освітньому процесі; охарактеризувати психічні явища як форми психічного відображення дійсності і регуляції поведінки та діяльності людини, аналізувати сучасні напрямки психологічної науки, застосувати отримані знання при аналізі та оцінці своєї поведінки і особистості та поведінки і особистості інших людей. класифікувати, характеризувати та застосувати методи психології, визначати роль психологічних знань у різних видах професійної діяльності.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Методика викладання історії

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Предмет і завдання педагогіки. Мета і завдання виховання. Система освіти в Україні. Розвиток, виховання й формування особистості. Вікова періодизація розвитку особистості. Предмет і завдання дидактики. Закономірності і принципи навчання. Зміст освіти. Методи навчання та форми організації навчального процесу. Сутність, структура та методи виховання. Сутність та структура процесу виховання. Загальні методи виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності й поведінки. Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи самовиховання й перевиховання особистості. Зміст та організація процесу виховання.

Загальна психологія як наука. Предмет і завдання загальної психології. Напрямки загальної психології. Структура сучасної психології. Рівні та структура психіки. Методологічні принципи загальної психології. Класифікація і характеристика методів загальної психології. Діяльність. Спілкування. Особистість. Соціальні групи. Відчуття. Сприймання. Уявлення і пам'ять. Мислення і мовлення. Уява. Увага. Емоції і почуття. Воля. Темперамент. Характер. Здібності.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарчук Е.И. Основы психологии и педагогики- К., 2002
2. Дубравська Д.М. Основы психологии. – Львів, 2001.
3. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. – К., 2001.
4. Палеха Ю.І. Основы психологии та педагогики- К., 2002
5. Степанов О.М. Основы психологии і педагогики - К., 2006

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Методика викладання історії

1. КОД: ПНД 1.13

2. ТИП: нормативний

3. РІК НАВЧАННЯ: третій

4. СЕМЕСТР: 5

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Гончарова Н. О.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: сформувати цілісне уявлення про цілі та зміст сучасної історичної освіти; розкрити ефективні механізми для навчання та виховання в учнів умінь швидко адаптуватися до динамічних умов життя; охарактеризувати методологію методики як науки і навчальної дисципліни; ознайомити зі змістом навчальних програм та підручників із курсів вітчизняної та всесвітньої історії; проаналізувати засоби, методи та основні прийоми викладання історії; висвітлити способи перевірки знань й умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень; охарактеризувати форми позакласної та позашкільної роботи з

історії; навчити працювати зі значним обсягом різноманітної інформації, самостійно здійснювати її пошук, обробку, аналіз, зберігання; сформувати у студентів навички ведення педагогічного спостереження.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: теоретичні та практичні основи методики викладання історії, методологічні основи та дидактичні принципи педагогічної освіти; цілі та зміст сучасної історичної освіти; засоби, методи та основні прийоми викладання історії, форми позакласної й позашкільної роботи з історії, способи перевірки знань й умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень; понятійно-термінологічний апарат курсу; пізнавальні можливості сучасних освітніх технологій.

вміти: проектувати освітній процес на основі використання сучасних науково-педагогічних розробок; оптимально визначати методичні засоби у межах історичної освіти; працювати з науковою та навчально-методичною літературою, використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії та полеміки; застосовувати набуті знання в навчально-методичній та дослідницькій роботі.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Основи педагогіки та психології

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Методика викладання історії: предмет, завдання, місце серед психолого-педагогічних дисциплін. Концепція і структура історичної освіти. Характеристика підходів та принципів викладання історії. Навчальна програма з історії. Основні пріоритети історичних курсів. Методика висвітлення дискусійних питань. Професіограма вчителя історії.

Методика формування історичних уявлень. Інноваційні технології навчання. Навчально-методичний комплекс з історії. Методика підготовки та проведення історичного вечору, екскурсії, зустрічі з цікавими людьми, диспуту, брейн-рингу, конференції та інших форм роботи за фахом в позакласний час з курсів історії.

Форми викладання історії. Засоби викладання історії. Використання образотворчої, умовно-графічної та предметної наочності з врахуванням вікових та індивідуальних особливостей школярів під час вивчення курсів історії. Технічні засоби навчання у практиці викладання історії.

11. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, лабораторні заняття, самостійна робота.

12. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: іспит.

13. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Професійні вибіркові дисципліни (за вибором факультету)

Історія європейської культури

1. КОД: ПВД 2.01

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: другий, третій

4. СЕМЕСТР: 2, 4, 6

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 14

6. ЛЕКТОР: доц. Церковна В.Г.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: розкрити особливості і тенденції розвитку європейської культури різних епох: античність, Середньовіччя, Відродження, доба бароко (XVII ст.), Просвітництво, Романтизм і ХХ ст.; формувати у студентів знання, вміння і навички, необхідні для усвідомлення сутності і ролі культури на світовому, європейському і національному рівні; навчити студентів орієнтуватися у світі духовної культури, збагачувати власну культуру; виховання поваги до культурних традицій народів світу.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: основні поняття та терміни теорії культури, етапи розвитку європейської культури: античність, Середньовіччя, Відродження, доба бароко (XVII ст.), Просвітництво, Романтизм і XX ст.; характеристики розвитку європейських культурних систем, головні події розвитку європейської культури та механізми дії тенденцій історико-культурного процесу;

вміти: користуватися науковою літературою та виданнями, в яких висвітлюється культурно-історичний процес, досліджувати проблеми історії європейської культури, логічно і послідовно викладати свої знання, вести діалог як засіб ставлення до культури і суспільства.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія античної цивілізації. Історія західної цивілізації.

КОРЕКВІЗИТ: Історія європейської інтеграції

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Культура античності. Античність як визначний історико-культурний феномен, основа європейської культури. Характерні риси давньогрецької культури, основні етапи її розвитку. Особливості та традиції крито-мікенської культури. Архаїчна Греція і класична Еллада. Світосприйняття давніх греків, їх міфологія, пісенна творчість. Поєми Гомера. Розвиток філософії, зародження різних видів науки. Давньогрецька архітектура і пластичне мистецтво. Виникнення театру та жанрів трагедії і комедії. Давньогрецький поліс: політика, правопорядок і закони. Повсякденне життя в Афінах. Олімпійські ігри.

Спадкоємність і самобутність давньоримської культури, основні етапи її розвитку. Римське право. Філософія і юриспруденція в житті римлян. Своєрідність архітектури та мистецтва. Скульптурний портрет. Художні здобутки в літературі (творчість Горация, Вергілія, Овідія). Відлуння античності в культурному житті Європи.

Культура Візантії і західноєвропейського Середньовіччя. Християнство як основа середньовічної культури. Культура Візантії як синтез культурних традицій античного світу, християнства і елліністичного Сходу. Візантійський тип культури: держава, церква, цивільне право, освіта, наука. Система християнського богослов'я. Храмове мистецтво та іконопис. Вплив Візантії на культури слов'янських народів. Гуманісти та романтики про добу Середньовіччя. Християнство і культурний процес. Геоцентризм як основасередньовічного християнського світогляду. Символізм християнського мистецтва. Середньовічна архітектура, романський і античний стилі. Середньовічний тип міста та його культура. Освіта. Середньовічні школи та університети. «Сім вільних мистецтв». Героїчний народний епос. Хроніки. Лицарство. Куртуазна література. Поезія волантів.

Європейська культура доби Відродження. Гуманізм як ідейний рух і принцип культури Відродження. Антропоцентрична картина світу. Основні періоди італійського Ренесансу. Гуманістичні ідеї у творах Данте, Петрарки, Дж. Боккаччо. Італійський живопис та скульптура. Високе Відродження. «Золоте століття» іспанського живопису. Північне Відродження. Гуманізм та Реформація у духовному житті Європи.

Культурні процеси в Європі у XVII –XVIII ст. Наукова революція і зміна картини світу. Раціоцентризм як принцип культури XVII ст., стилістичний дуалізм його мистецтва: барокко і класицизм. Контрреформація і середньовічне християнство як духовні основи культури бароко. Основні види барокового мистецтва. Стиль рококо. Античність і раціоналізм як духовні основи класицизму. Теоретичні принципи, розроблені Н. Буало, про класичну ієрархію жанрів. Драматургія. Класицизм в архітектурі і садово-парковому мистецтві, скульптурі, живопису.

Просвітництво і Романтизм. Раціоналістична картина світу і людини в ідеології Просвітництва. Культ розуму і поширення наукових знань. Французькі енциклопедисти. Рух Просвітництва в інших європейських країнах. Мистецтво XVIII ст.: барокко, класицизм, просвітницький реалізм, передромантизм. Сентименталізм у художній літературі XVIII ст. Художня культура другої половини XIX ст. Імпресіонізм у малярстві, музиці і поезії. Від імпресіонізму до символізму. Особливості творчого методу імпресіоністів і символістів.

Європейська культура XIX–XX ст. Зміни в суспільно-культурному житті Європи на початку XIX ст. Наукові і технічні досягнення. Причини появи і поширення романтизму як нового типу свідомості, ідеології, мистецької системи. Романтизм у Німеччині: сієнський і гейдельберзький гуртки; в Англії — поети «озерної школи»; митці-романтики. Утвердження реалізму в літературі та інших видах мистецтва в 40–50 роках XIX ст. Письменники-класики реалістичних творів.

Модернізм. Причини виникнення стилю модерн. Основні течії раннього модернізму: імпресіонізм і постімпресіонізм у живопису, символізм у поезії, неоромантизм у прозі та драматургії. Особливості розвитку культури у XX ст. Вплив глобальних потрясінь (війни, революції) на культуру. Ірраціональні тенденції в духовному житті суспільства. Наука XX століття. Психологія Фрейда: відкриття підсвідомого. Теорія відносності і квантова механіка. Некласичні логіки. Теорема Гьоделя про неповноту. Трансперсональна психологія і нова концепція природи людини.

Становлення кіномистецтва. Авангардизм та його основні течії. Образотворче мистецтво. Драматургія. Художня культура другої половини XX ст. Постмодернізм та його естетичні принципи. Масова та елітарна культура.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Гаврюшенко О. та ін. Історія культури. — К.: Кондор, 2004.
2. Греченко В. та ін. Історія світової та української культури. — К.: Літера, 2000.
3. Європейська та українська культура в нарисах / За ред. І. Цехмістро та ін. — К.: Центр навчальної літератури, 2003.
4. Єфименко В. Історія світової культури. — К.: Знання, 2000.
5. История европейской культуры / Авт.-сост. А. В. Пустовит. — К., МАУП, 2002.
6. Культурологія: Навч. посіб. / За ред. проф. В. М. Пічі. — Львів, 2003.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: екзамен (2, 4, 6)

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Історія європейської інтеграції

1. КОД: ПВД 2.02

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

4. СЕМЕСТР: 7

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

6. ЛЕКТОР: доц. Церковна В.Г.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання дисципліни: визначити історичні, цивілізаційні та соціально-культурні передумови об'єднавчих процесів у Європі; простежити досвід спроб об'єднання країн та народів Європи у минулому, з'ясувати причини та наслідки краху імперських проєктів європейської єдності; розглянути основні етапи становлення політичних проєктів Об'єднаної Європи, значення та вплив цих проєктів на розвиток інтеграційних процесів на континенті; проаналізувати передумови та визначальні фактори інтеграційних процесів у Європі після Другої Світової війни, розглянути етапи розвитку європейської інтеграції від економічної до політичної, її суперечності та труднощі; простежити етапи розширення Європейського Союзу та їх особливості; розглянути процеси, перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.

У результаті вивчення модуля студент повинен

знати: етапи розвитку європейської інтеграції від економічної до політичної, її суперечності та труднощі; етапи розширення Європейського Союзу та їх особливості; географічне положення країн-членів ЄС та природні умови; основні концепції європейської інтеграції; установчі документи Європейського Союзу, сутність та природу інтеграції в

контексті глобалізаційних процесів; передумови, чинники та види інтеграційних процесів; передумови, чинники та види інтеграційних процесів; процеси, перспективи та наслідки сучасних інтеграційних процесів і місця в них України.

вміти: співвідносити історичні події в Україні та світі з періодами розвитку європейської інтеграції; розглядати історію європейської інтеграції в розвитку та в конкретних умовах певного періоду; самостійно оцінювати процеси поглиблення європейської інтеграції, розширення Європейського Союзу; визначати позитивні та негативні наслідки європейського вектору співробітництва України; визначати та аналізувати труднощі співробітництва та інтеграції України у європейське співтовариство.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Новітня історія країн Західної Європи

КОРЕКВІЗИТ: Інституційно-правові основи Європейського Союзу

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Сутність інтеграції як складової частини міжнародних процесів. Теоретичні моделі європейської інтеграції. Міжурядовий підхід до європейської інтеграції. Функціоналізм та неофункціоналізм про наднаціональний характер європейської інтеграції. Федералізм як теоретична модель європейської інтеграції. Плюралістична концепція інтеграції К. Дойча. Концепція розвитку «різних швидкостей» європейської інтеграції.

Зародження та розвиток ідей європейської єдності. Монархічні проекти об'єднання Європи. Республіканські проекти об'єднання Європи. Федералістське об'єднання Європи як альтернатива тоталітаризму та гегемонізму. Європейська ідентичність. Культурна єдність Європи як передумова формування спільного економічного та політичного порядку. Європейськість.

Передумови інтеграційних процесів в Європі після Другої світової війни. Три етапи та опори в розвитку ЄС. Паризький самміт 1972 р. та проблеми політичної інтеграції. Декларація про створення європейського союзу (1981), Штуттгарська декларація (1983), Єдиний європейський акт (1986) і розширення інтеграції та політичного співробітництва в Європі. Маастрихтський договір і трансформація європейських спільнот в Європейський Союз (ЄС). Рішення Мадридської зустрічі (1995), Брюссельської конференції (1997), Амстердамського саміту та формування нової архітектури європейської безпеки в контексті розширення НАТО. ЄС, ЗЄС і НАТО. Шенгенські домовленості та процеси європейської інтеграції. Прийняття Конституції Європейського Союзу та криза її ратифікації. Лісабонський договір (2009 р.) та його значення для подальшого розвитку та розширення Європейського Союзу.

Хвилі розширення європейських спільнот та їх особливості. Країни Центрально-Східної Європи та перспективи їх інтеграції в ЄС. Копенгагенські критерії (1993). Укладення угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС (1994), прийняття Євросоюзом «Спільної позиції (щодо України)». ЄС як інвестор та торговельний партнер України. Ідентичність України та процеси європейської інтеграції. Участь України у субрегіональних інтеграційних процесах, польсько-українське співробітництво як стимули європейського напрямку української інтеграції. Прийняття «Порядку денного асоціації Україна – ЄС» (2009 р.) Регіональне та транскордонне співробітництво з ЄС. Проблема інтеграції України як чинник внутрішньополітичної боротьби.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу. Навч. посібник. – К.: К.І.С., 2004.
2. Європейська інтеграція України: Політико-правові проблеми / За ред. В.П. Горбатенка: Монографія. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005.
3. Копійка В.В. Європейський Союз: історія і засади функціонування. – К., 2009.
4. Копійка В.В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна. – К., 2005.
5. Україна на шляху європейської інтеграції. Науково-практичний збірник матеріалів. - К., 2000.

6. Яковюк І., Трагнюк Л., Меделяєв В. Азбука європейської інтеграції. Харків: «Апекс+», 2006.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Інституційні основи Європейського Союзу

1. КОД: ПВД 2.03

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: четвертий

4. СЕМЕСТР: 8

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 4

6. ЛЕКТОР: доц. Овчатова-Редько А.О

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: засвоєння знань про предмет та джерела права Європейського Союзу; опанування найважливіших категорій та положень права Європейського Союзу, основних принципів та форм організації та здійснення влади; вивчення історії розвитку Європейського Союзу, особливостей окремих галузей права Європейського Союзу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: принципи формування та структуру і повноваження інститутів Європейського Союзу; будову органів Європейського Союзу, основні повноваження, форми та методи діяльності Європейського парламенту, Ради, Євро комісії, Суду; поняття, сутність, структуру та основні принципи права Європейського Союзу; передумови створення Євросоюзу та засади формування права Євросоюзу; перспективи його розвитку; особливості регулювання та види відносин, заснованих на праві Європейського Союзу; порядок вирішення спорів та здійснення судової юрисдикції в ЄС;

вміти: визначати правову природу Європейського Союзу та Європейських співтовариств; розрізняти джерела первинного та вторинного права Європейського Союзу, визначати особливості їх юридичної природи та механізму застосування; аналізувати основні положення Маастрихтських та Амстердамських угод, давати їм правову оцінку; кваліфікувати існуючі правовідносини, що регулюються нормами права ЄС; тлумачити норми права ЄС; застосовувати норми права ЄС; використовувати норми національного законодавства, з урахуванням положень права ЄС.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Історія європейської інтеграції

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Інституціональна основа європейської інтеграції. Структура, повноваження, принципи формування та функції сучасних інститутів ЄС (Європейський парламент, Рада, Комісія, Суд, Рахункова палата, Економічний та соціальний комітет, Комітет регіонів, Омбудсман Європейський інвестиційний банк, Європейська система центральних банків, Європейський валютний інститут).

Процес прийняття рішень в органах ЄС. Принципи консенсусу, кваліфікованої більшості, «спільного рішення» як засади прийняття рішень. Переговори та консультації – основа європейських процедур у прийнятті рішень. Легітимність інститутів ЄС. Поліцентричність політико-адміністративної системи ЄС. Наднаціональність інститутів ЄС. Федералістські начала в ЄС.

Проблеми визначення правового статусу ЄС. Ознаки міжнародної міжурядової організації, притаманні ЄС. Правосуб'єктність Європейських Співтовариств як елемент правосуб'єктності ЄС. Правосуб'єктність ЄС у міжнародному праві, комунітарному праві та

національному праві держав-членів. Основні принципи функціонування Європейських Співтовариств та Європейського Союзу.. Символи Європейського Союзу.

Поняття, природа та предмет права Європейського Союзу. Співвідношення права ЄС, міжнародного права та національного права членів ЄС. Принципи права ЄС. Система права ЄС. Поняття джерел права ЄС. Гармонізація правових систем держав-членів ЄС. Безпосереднє застосування права ЄС органами ЄС. Відповідальність за порушення норм комунітарного права. Тлумачення комунітарного права.

Місце інституту основ правового статусу особи у системі права ЄС. Система та джерела норм права ЄС, які визначають правовий статус людини та громадянина. Елементи правового статусу людини та громадянина у праві ЄС.

Принципи правового статусу людини і громадянина. Основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Гарантії прав і свобод людини і громадянина. Судовий захист. Позасудові засоби захисту. Інститут Омбудсмана ЄС. Органи спеціальної компетенції у сфері захисту прав людини. Процесуальні гарантії. Справедливість та неупередженість суду. Право на захист та правову допомогу. Процесуальні гарантії захисту прав та свобод у сфері кримінального судочинства. Матеріальні гарантії. Майнова відповідальність ЄС та держав-членів ЄС за порушення прав і свобод людини.

Судова система Європейських Співтовариств та Європейського Союзу. Принципи побудови та функціонування судової системи ЄС. Суд ЄС, структура та повноваження. Особливості провадження у судах Європейських Співтовариств та Європейського Союзу. Види провадження у Судах ЄС. Особливості спірного та безспірного провадження. Провадження у міжнародно-правових, конституційних, адміністративних, цивільних та арбітражних справах. Провадження за скаргами про порушення Договору про Європейське співтовариство. Досудова та судова стадія провадження.. Провадження з преюдиційного запиту. Провадження з надання висновку. Окреме провадження.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Грицяк І. Право та інституції Європейського Союзу / І. Грицяк. – К., 2006.
2. Дэйвис К. Право Европейского Союза / [пер. со 2-го англ. изд.]. – К., 2005.
3. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. – К., 2002.
4. Право Європейського Союзу: Навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Петрова.– К., 2009.
5. Право Європейського Союзу: підручник [Текст] / За ред. В. І. Муравйова. – К, 2011.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен.

14. МОВА НАВЧАННЯ: українська.

Практичний курс англійської мови

1. КОД: ПВД 2.04

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: перший, другий

4. СЕМЕСТР: 1, 2, 3

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС:

6. ЛЕКТОР: доц. С.О. Рябушко

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів усному англомовному мовленню; розвивати у студентів писемне мовлення й уміння сприймати різні англомовні тексти та вдосконалювати їх лексичний та граматичний мінімуми.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: граматичну структуру англійської мови й вивчати певну кількість лексичних одиниць (понад 2000) – для того, щоб вільно висловлювати свої думки, сприймати на слух та читати й перекладати художні, політичні та фахові тексти.

вміти: обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціальністю питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; готувати публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів; знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в англомовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією; аналізувати англомовні джерела; писати професійні тексти і документи англійською мовою; перекладати англомовні професійні тексти на рідну мову.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. КОРЕКВІЗИТ: Англійська мова за професійним спрямуванням

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Навчальна дисципліна «Практичний курс англійської мови» пропонує студентам поступово опанувати граматичний матеріал, вивчити основні правила читання, засвоїти сучасну англомовну лексику і широко вживані мовленнєві та ідіоматичні конструкції АМ. Вивчення лексико-граматичного й фонетичного матеріалу відбувається на основі таких автентичних текстів, як-от: «Походження суспільства», «Стародавні цивілізації», «Пам'ятки культури», «Історія освіти», «Міфи, легенди, мистецтво древніх», «Алфавіт, календарі, бібліотеки», «Витоки демократії» та ін. Робота з вищезазначеними джерелами дає можливість студентам оволодіти політичною, економічною й краєзнавчою лексикою АМ, а також ознайомитися з державно, парламентською й економічною системами Великої Британії та США, їх історичними і географічними особливостями. Така робота є необхідною для формування й розвитку в майбутніх фахівців навичок та умінь роботи з англомовними газетами і журналами і вдосконалення практики двостороннього писемного та усного перекладу.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Камянова Т. English. Практический курс английского языка. – М., 2005.

2. Парашук В.Ю. Грицюк Л.Ф., Саум Стівен Б. Практичний курс англійської мови: Підручник. – К., 1999.

3. Hutchinson T. Project English 1, 2, 3 / Teacher's Book. – Oxford: Oxford University Press, 1994.

4. New way in Teaching Writing. – Bloomington, Illinois USA, 1995.

5. Oxford Advanced Learner's Dictionary. New International Student's Edition: Oxford University Press, 1996.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

13. ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ: залік (1), екзамени (2, 3)

14. МОВА НАВЧАННЯ: англійська.

Англійська мова за професійним спрямуванням

1. КОД: ПВД 2.05

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: третій

4. СЕМЕСТР: 5

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 6

6. ЛЕКТОР: викл. Крюкова О.І.

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: навчити студентів англійської мови на такому рівні володіння англомовним мовленням, що буде сприяти підвищенню їхньої мобільності та конкурентоздатності на ринку праці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах; правила англійського синтаксису; мовні форми, властиві

для офіційних та розмовних реєстрів академічного і професійного мовлення; широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в академічній та професійній сферах.

вміти: обговорювати навчальні та пов'язані зі спеціалізацією питання, для того щоб досягти порозуміння зі співрозмовником; готувати публічні виступи з низки великої кількості галузевих питань, застосовуючи відповідні засоби вербальної комунікації та адекватні форми ведення дискусій і дебатів; знаходити нову текстову, графічну, аудіо та відео інформацію, що міститься в англійськомовних галузевих матеріалах (як у друкованому, так і в електронному вигляді), користуючись відповідними пошуковими методами і термінологією; аналізувати англійськомовні джерела; писати професійні тексти і документи англійською мовою; перекладати англійськомовні професійні тексти на рідну мову.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови. Ділова англійська мова.

10. ЗМІСТ КУРСУ:

Головною метою курсу АМПС є підготовка студентів до ефективної комунікації у їхньому академічному та професійному оточенні. Зміст курсу організовано відповідно до професійних умінь загального характеру, необхідних у певній професійній сфері і ситуаціях. Ці вміння проявляються в різних типах мовленнєвої поведінки студентів у їх майбутній професійній діяльності. Наводимо нижче тематичні блоки навчання, за якими мова буде служити професійним потребам фахівця: «персональна ідентифікація», «загальне робоче оточення і повсякденна робота», «стосунки з колегами і клієнтами», «ділові подорожі», «міжнародні конференції, зустрічі, дискусії», «здоров'я та особиста безпека», «контракти та угоди», «компанія/інформація про галузевий підрозділ», «продукція і послуги», «питання професійного та академічного характеру».

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Мюллер В.К. Англо-русский словарь / Под ред. Есипова В.Я., Попова Л.П., Н.И. Максаква – М. 1991.

2. Ніколенко А.Г. Speak Up – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2003. – 392 с.

3. Плюхина З.А. Англичане говорять так: Учебн. пособие. 2-е изд. – М., 1995.

4. Шевелева С.А. Деловой английский: Учебник. – М.: Юнити, 2000.

5. Ukrainian-English Glossary of Business Terms. 1st Edition. Centre for Second Language Instruction. University of Saskatchewan, Canada, 1992.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: екзамен

14. МОВА НАВЧАННЯ: англійська

Ділова англійська мова

1. КОД: ПВД 2.06

2. ТИП: вибірковий

3. РІК НАВЧАННЯ: другий

4. СЕМЕСТР: 4

5. КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ ЄКТС: 3

6. ЛЕКТОР: доц. Г.О. Олейнікова

7. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

Завдання вивчення дисципліни: сприяти практичному опануванню студентами нормативної бази функціонування англійської мови в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях професійного спілкування, навчити студентів усному діловому мовленню, правильному написанню ділової документації та кореспонденції (анкети, резюме, характеристики, ділового листа та ін.), ознайомити студентів з культурою усного та писемного спілкування у сфері ділових відносин на основі розвитку комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та прагматичної компетенції.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: правила оформлення ділової кореспонденції та документації, основи ділових телефонних переговорів, принципи створення презентацій, знати граматичні структури, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння і продукування широкого кола текстів в професійній сфері, мовні форми, властиві для офіційних та розмовних реєстрів професійного мовлення, мати широкий діапазон словникового запасу (у тому числі термінології), що є необхідним в професійній сфері.

вміти: демонструвати міжкультурне розуміння у конкретному професійному контексті, розуміти оригінальні, професійно спрямовані тексти та діалоги; фонограми переважно професійного спрямування, спілкуватися письмовою формою та оформлювати ділову документацію, бути спроможними оволодіти новітньою фаховою інформацією через англомовні джерела.

8. ФОРМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ: аудиторне навчання

9. ПРЕРЕКВІЗИТ: Практичний курс англійської мови

КОРЕКВІЗИТ: Англійська мова за професійним спрямуванням

10. ЗМІСТ КУРСУ:

В частині I (Part I) приділяється значна увага особливостям мови та культури виучуваної мови. Майбутній фахівець повинен вміти орієнтуватися в ситуаціях ділового спілкування (дискусії, ділові розмови, соціальні контакти, знайомства, зустрічі тощо), користуватися вербальними і невербальними засобами спілкування з зарубіжними партнерами, керувати своєю поведінкою, орієнтуватися в партнерах тощо.

Частина II (Part II) спрямована на вивчення і закріплення матеріалу “ Phone, Fax, Messaging”. В ситуації «Телефонні переговори» майбутній фахівець повинен вміти почати та закінчити розмову по телефону, домовитися про зустріч, відмовитися від домовленості, попросити передати повідомлення та прийняти повідомлення.

Частина III (Part III) представляє ситуацію ділового спілкування «Засідання» (збори). Ця сфера поділяється на контроль за проведенням зборів (засідань, нарад), безпосередньо участь у зборах та встановлення взаєморозуміння між партнерами при спілкуванні. Контроль за проведенням зборів (засідань) передбачає відкриття та закінчення зборів, представлення теми засідання, порядку денного, підведення підсумків тощо.

Для навчання ведення усних та писемних переговорів ми пропонуємо частини четверту й п'яту (Part IV, Part V). В частині IV представлений комплекс завдань для навчання ведення переговорів, структурі переговорного процесу. В цю частину ми включили такі підтеми: переговори як ситуація ділового спілкування, структура переговорного процесу; типи переговорів, учасник переговорного процесу, ключові (основні) терміни (поняття); як розпочати ділові переговори (сучасна світська бесіда та інтерактивна стратегія); організація переговорного процесу та складання плану дій (agenda); побудова загальної стратегії взаємодії, встановлення контакту (з іншим партнером); контроль та узгодження своїх дій; демонстрація своєї точки зору; потрібні форми спілкування з партнерами комунікації; усвідомлене керування своєю поведінкою у різних ситуаціях при веденні переговорів; конфлікт та як уникнути конфліктних ситуацій; примирення ворожих сторін; як закінчити переговори; сприйняття партнерів одне одним; результат переговорів; лексика переговорного процесу (дієслова, ідіоми тощо); культура мовного спілкування; вербальні та невербальні засоби спілкування з зарубіжними партнерами; норми, правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу.

Як і частина IV, частина V (Part V “Written Negotiation”) поділяється на підтеми (етапи) навчання ведення ділових писемних переговорів: провідні вказівки (основні пункти) у навчанні ведення писемних переговорів; планування та відбір інформації для написання писемних переговорів; діловий лист та його структура; лексика писемних переговорів (фрази тощо); написання звіту (зразки звітів щодо проведених переговорів); основні пункти протоколу (які учасник переговорного процесу повинен враховувати при організації переговорів); лінгвістичні особливості написання ділових писемних переговорів; вхід до

Інтернету; користування електронною поштою; написання резюме для того, щоб пройти співбесіду (salary negotiations) стосовно працевлаштування та підвищення зарплатні; деякі граматичні особливості написання ділових писемних переговорів; правопис в англійській та американській мовах (або як пишуть англійські та американські партнери); деякі особливості пунктуації; норми та правила, які повинен знати і дотримуватися учасник переговорного процесу при написанні ділових писемних переговорів.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Англо-український тематичний словник для ділового спілкування (менеджмент, маркетинг, банківська справа). Близько 16 000 слів та словосполучень / За загальною ред. Анікеєнко І.Г. – К., 2003.
2. Биконя О.П. Завдання для самостійної роботи з англійської мови за професійним спрямуванням: Навчальний посібник. – Вінниця, 2010.
3. Brieger, Nick. Teaching Business English Handbook. – York: Bookcraft Ltd. – 1997
4. Duckworth M. Oxford Business English. – Oxford: Oxford University Press. – 1998.

12. ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ: практичні заняття, самостійна робота

13. ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ: залік

14. МОВА НАВЧАННЯ: англійська